

**Utvärdering av skolbioverksamheten
i Örebro kommun
ht 2000 till vt 2003**

av Anne Hammenroth
(filmpedagog och projektledare för skolbion
under den berörda perioden)
augusti 2004

Utvärdering av skolbioverksamheten i Örebro kommun ht 2000 till vt 2003

av Anne Hammenroth
(filmpedagog och projektledare för skolbion
under den berörda perioden)

augusti 2004

Örebro kommun

Bio Roxy
Örebro kommun
Box 32540
701 35 Örebro
tel. 019-21 60 90
fax 019-10 15 92
www.bioroxy.orebro.se

Rapporten publiceras med stöd från Svenska filminstitutet
Copyright © författaren och Bio Roxy, Örebro kommun 2004.
Tryck: Rådhustryckeriet. Örebro 2004

Förord

Ett stort tack ska riktas till alla de som ställt upp med kompletterande uppgifter: Bio Roxys biografföreståndare (och tidigare filmpedagog) Kjell Andersson, Bio Roxys administratör Bo Emmerik, Ylva Liljeholm på Film i Örebro län, Annika Gardhorn på filmvetenskapliga utbildningen vid Örebro universitet, Örebro kommuns arkiv, Kent Larsson, f.d. rektor vid Örebro kulturskola och delansvarig för skolbioprojektet för den berörda perioden, alla lärare som svarade på enkäten, samt lärare och elever som deltagit i skolbioverksamheten genom visningar och undervisning som varit intresserade, engagerade, kunskapssökande och som uttryckt att skolbio och filmkunskap är ett ovärderligt inslag i undervisningen.

Innehåll

1. Inledning	3
2. Bakgrund – skolbio i Örebro kommun	4
3. Syfte och mål med skolbioprojektet	6
4. Kommunal organisation & övriga intressenter ht-00 till v-03	9
4.1 Bio Roxy	10
4.2 Kulturskolan	13
4.3 Övriga inom Örebro kommun	15
4.3.1 ”Kultur för lust och lärande”	15
4.3.2 ”Vem gör vad för vem och var?”	15
4.3.3 Information till beslutsfattare	16
4.3.4 ”Projekt åk 2”	17
4.3.5 Intresse för ”Agenda M”	18
4.3.6 Utredning om Bio Roxys skolbioverksamhet	18
4.4 IT-Media i Örebro län	19
4.5 Film i Örebro län	20
4.6 Örebro universitet	22
4.7 Övriga biografer	23
5. Idé utifrån kursplanerna av filmpedagogen	24
6. Information, distribution och administration	26
7. Ombud	30
8. Filmvisningar	33
9. Pedagogiska aktiviteter	37
10. Avslut och framtid?	42
11. Källor	45

Bilagor:

Bilaga 1: Försättsblad till enkäten till skolpersonal för utvärdering: ”32 frågor om skolbion i Örebro kommun – utvärdering av skolbioverksamheten 2000–2003”

Bilaga 2: Enkät till skolpersonal för utvärdering: ”32 frågor om skolbion i Örebro kommun – utvärdering av skolbioverksamheten 2000–2003”

Bilaga 3: Interpellation om skolbioverksamhet: 2003-02-12, svar: 2003-02-28

Bilaga 4: Visningsstatistik ht-2000 till vt-2003

Bilaga 5: Svar på enkät till skolpersonal för utvärdering: ”32 frågor om skolbion i Örebro kommun – utvärdering av skolbioverksamheten 2000–2003”

I. Inledning

Denna rapport ämnar redogöra för skolbioverksamheten i *Örebro kommun* läsåren 2000/2001, 2001/2002 och 2002/2003. Den 22 oktober 1999 beviljades *Örebro kulturskola* finansiellt stöd från *Svenska Filminstitutet*. Den 2 maj 2000 tillsattes en filmpedagogtjänst tillika projektledare för skolbio på 50 %.¹ Verksamheten har bedrivits av den kommunala biografen *Bio Roxy* och *Örebro kulturskola*.²

I denna rapport redovisas först en historik över skolbioverksamheten inom *Örebro kommun*, innan de i denna rapport berörda åren, för att ge en bakgrund till det nya projektet, vilket även ger en förklaring till hur verksamheten har bedrivits och dess framtida förutsättningar. Därefter följer en redogörelse för syfte och mål med verksamheten i relation till flera inblandade intressenter under den aktuella perioden. Filmpedagogik, likväl som mediepedagogik och kulturverksamhet rörande film, bedrivs också helt eller delvis även av andra verksamheter i *Örebro* än enbart den kommunala skolbion. En kortfattad redovisning av andra instanser är behövlig i denna rapport av fler av varandra berörande skäl: att visa på hela omfattningen av filmpedagogisk verksamhet inom kommunen och visa på organisationsfrågan angående vem som bedriver filmpedagogisk verksamhet, samt i relation till det kunna ge förslag till en framtid för film- och mediepedagogik, och skolbions roll inom den.

Eftersom författaren av denna rapport är densamma som har varit projektledare för skolbion, görs en utförligare redovisning av vilket arbete som har bedrivits för att ordna upp skolbion med administration och praktiska arbeten, i relation till vad skolbion syftar till (det dagliga arbetet i tre år vid biografen *Roxy*). Detta inkluderar arbetet med ombud, visningar, undervisning och kurser, information, samarbeten, vad som praktiskt har utförts både kontinuerligt och vid speciella arrangemang.

För att närmare utvärdera bruket av skolbion och för att denna utvärdering inte enbart ska reflektera över verksamheten utifrån arrangörens perspektiv, har även en enkät skickats ut till lärare vid *Örebros* skolor. Enkäten skickades ut till samtliga kontakter som finns inom skolvärlden för skolbion, det vill säga inte enbart till ombuden på skolorna. På enkäten svarade 91 stycken (varav ca 5 var från förskolan). Ingen påminnelse skickades ut då ett sista svarsdatum hade satts, anpassat efter en första tidsplanering för skrivandet av denna rapport. De svar som kom in bedöms ändå kunna ge en tendens om hur skolbion bör fungera enligt lärare och övrig skolpersonal. Eftersom respondenterna fick vara anonyma

1. Tjänstens hela omfattning var 75 %, inkluderande schemalagd undervisning utanför skolbioprojektet.

2. Maj 2000 till december 2002 hörde *Bio Roxy* till *Stadsbiblioteket*. Stadsbiblioteket och *Örebro kulturskola* till *Kultur- och bildningsnämnden*. Från och med januari 2003 hör *Örebro kulturskola* till *Kultur- och medborgarnämnden* och *Bio Roxy* hör till *Örebro kulturskola*. Övergripande nämnd, som *Kultur- och medborgarnämnden* hör till, är *Programnämnd tillväxt och utveckling*.

kan ingen fullständig statistik ges för vilka stadier som svarade. Enkäten avslutades dock med att uppgiftslämnaren om han/hon ville fick lämna namn, skola och telefon eller e-post om jag hade uppföljningsfrågor hur undervisningen hade bedrivits. (För enkätens utformning och dess försättsblad vid utskicket, se bilaga 1 och 2.) Några av frågorna är inte direkt avsedda för denna rapport, utan syftade främst till att ge information om ordning etc. till personalen på Bio Roxy, dock berör dessa frågor indirekt denna rapport då alla funderingar är av intresse. Svaren på frågorna berörs kontinuerligt tillsammans med det som för övrigt behandlas i denna utvärdering, vilket innebär att svaren fungerar som kommentarer och synpunkter på den övriga redovisningen. Enkäten skickades ut i november 2003 under skolbiosäsongen 2003/2004 och svaren reflekterar därför även hösten 2003. När rapportens slutversion kommer att presenteras har även denna säsong avslutats, vilket innebär att även verksamhet under våren 2004 berörs.

Rapporten avslutas med funderingar om skolbions framtid i Örebro kommun och filmpedagogik över huvud taget inom kommunen. Frågor i fokus är om skolbion ska inkluderas i Örebro kommuns skol- och kulturverksamhet och på så sätt bli ett kontinuerligt inslag i skolverksamheten, och hur detta då kan möjliggöras, eller endast reduceras till visningstillfällen arrangerade av den kommunala biografen. Ytterligare funderas kring vilken efterfrågan som finns och vilka ekonomiska, administrativa och personella förutsättningar som behövs för att bedriva en skolbioverksamhet av substans för barn och ungdomars film- och medieutbildning i Örebro kommun.

2. Bakgrund – skolbio i Örebro kommun

Den kommunala biografverksamheten i Örebro har bedrivits sedan 1973. 1989 flyttade den verksamheten till biografen Roxy och i samband med denna flytt ansökte Kulturnämnden i Örebro kommun om stöd till lokal filmkulturell verksamhet för barn och ungdom.³ Verksamheten skulle bestå av visning av ”kvalitetsfilm” för barn och ungdom. Den tänkta modellen för verksamheten var *Barnens Bio Fågel Blå*, vilket innebar att Filminstitutets filmer och medföljande pedagogiska material skulle användas.⁴ Flytten till Roxy var en ”bricka” i spelet, men likväl angavs flera andra faktorer som till exempel att flera projekt på film- och medieområdet tidigare hade initierats, som till exempel filmklubben *Norrskenet* 1981.⁵ Ansvarig för projektet var kulturnämnden som skulle utveckla verksamheten i samarbete med skolförvaltningen och socialförvaltningen i barnomsorgs- och

3. Ansökan om stöd till lokal, filmkulturell verksamhet för barn och ungdom om ”Projekt Roxy – Film på bio för barn och ungdom i kommunal regi.”, daterad 31 oktober 1988.

4. ”Projekt Roxy – Film på bio för barn och ungdom i kommunal regi.” 1988-10-26, s. 3

5. Ibid., s. 1ff

fritidsenheter.⁶ Målsättningen var att ha lagt grunden för en kontinuerlig verksamhet från och med 1990 för samtliga elever inom Örebro kommun, från 5 år och uppåt. Man har i ansökan uppmärksammat det stora medielandskapet och barn och ungdomars mediekonsumtion, och menar på att det då är viktigt att behandla dessa upplevelser och erfarenheter på ett positivt sätt, samt att även visa upp det kulturella rummet biografen, eftersom barns och ungdomars möte med film inte i första hand sker på biografer. En jämförelse görs även med teaterutbudet för barn och ungdomar i Örebro kommun, där ett beslut hade tagits att alla elever i Örebro kommun skall se minst en teaterföreställning per år.⁷

Enligt uppgift från den dåvarande projektledaren för skolbion blev skolbion en succé vad det gäller besöksstatistik med ca 5000 besök under hösten 1989. Till stor del höll de goda siffrorna i sig de följande terminerna.⁸ Toppnoteringen skedde 1993 med ca 6300 besök. Roxy arrangerade och genomförde även fortbildningsverksamhet för lärare.⁹ Under olika perioder har tjänster med ansvar för skolbiofrågor varit tillsatta. Från 1989 till 1990 var tjänsten en projektjänst, för att bli en fast tjänst hösten 1990. Ansvaret delades sedan av samtliga anställda på Roxy. Under åren 1992 – 1995 fanns tidsvis endast en anställd på Bio Roxy och ingen direkt avsatt tjänst fanns för skolbio. Under åren 1995 fram till våren 1997 fanns åter en pedagog anställd. Efter vårterminen 1993 minskade antalet besökare fram till hösten 1997 då verksamheten temporärt lades ner under våren 1998.¹⁰ Skolbion återupptogs på grund av krav från politiker, då skolbion ansågs vara den kommunala biografens viktigaste intresseområde och motiveringen till att den kommunala biografen fanns över huvud taget.¹¹ Ett krav ställdes då från Roxys sida att bussresorna för skolorna till biografen skulle bli gratis, som för andra kulturverksamheter inom kommunen. Detta krav uppfylldes.

Verksamheten från hösten 1998 och fram till den aktuella perioden bestod av ett antal filmer i ett fast program, vid ett par tillfällen kompletterad med visningar till självkostnadspris beställda av enskilda lärare för egna klasser.¹² Ansvarig för skolbioverksamheten var samma person som för övrig verksamhet på biografen

6. Ibid., s. 3

7. Ibid., s. 4

8. Statistikuppgifter som tagits del av är ht-89: 4797 besök, ht-90: 5184, vt-91: 3190, ht-91: 4182, vt-92: 4625, ht-92: 3029, vt-93: 1229, ht-94: 4027, 1995: 4225.

9. ”Ansökan om stöd till filmkulturellverksamhet för barn och ungdom i Örebro kommun”, daterad den 28 september 1999, s. 1

10. Ibid., s. 1

11. Beslutet att temporärt lägga ner skolbion var inget nämndbeslut utan togs av biografföreståndaren av ekonomiska skäl – inga pengar gavs till skolbion, utan den offentliga bion fick betala den verksamheten och då intäkterna inte räckte för skolbioverksamheten gick det inte att ha någon dylik. Att återuppta skolbion, samt motiveringen till att göra det finns inte heller i skriftliga beslut utan kravet framfördes muntligt.

12. Statistik läsåret 98/99 var det sammanlagt 73 visningar med 5413 besök, enligt rapport som skickades till SFI, jämför det inofficiella icke-färdiga dokumentet ”Roxy C4”, som kom att bli ansökan, där det uppges: ht-98 1039 besök och vt-99 1222 besök. Läsåret 99/00 var det 49 visningar med 3742 besök.

Roxy. Ingen filmpedagog eller ansvarig för enbart filmpedagogiska frågor och skolbioverksamhet fanns anställd, vilket resulterade i att verksamheten i stort sett endast bestod av visning av film.

Ett nytt förslag på skobioprojekt började ta sin form, där lärare och elever skulle få en möjlighet att påverka skolbion mer än tidigare. Den 7 oktober 1998 skrevs en ansökan till Svenska Filminstitutet om bidrag till en ny satsning på skolbio. Ansökan avslogs med motiveringen att Roxys verksamhet inte var en skola utan en biograf och att det var skolchefen i Örebro kommun som skulle göra ansökan.¹³ Den 28 september 1999 utformades en ny ansökan om stöd till filmkulturell verksamhet, då med Bio Roxy och Örebro kulturskola som samarbetspartners. Förklaringen till det var att ingen övergripande skolförvaltning eller skolchef fanns i Örebro kommun. Kommunen var uppdelad i flera kommundelsnämnder, vilka grundskolorna låg under. Gymnasieskolorna hörde till Kultur- och Bildningsförvaltningen. Den enda instansen i kommunen som hade ett övergripande ansvar/uppdrag i samtliga kommundelar och åldrar var Kulturskolan.¹⁴

Eftersom tanken var att snabbt komma igång med verksamheten ansågs i ansökan att en projektledare skulle tillsättas senast den 1 januari 2000, dock skedde tillsättningen först den 2 maj 2000. Nya tag för att få en fungerande filmpedagogisk verksamhet inom skolbioverksamheten i Örebro kommun togs därför i bruk i praktiken hösten 2000.

3. Syfte och mål med skolbioprojektet

I ansökan från den 28 september 1999 beskrivs syfte och mål med skolbioprojektet. Syftet är att alla barn inom förskola/dagis, grundskolan och gymnasieskolan under sin uppväxt skall komma i åtnjutande av god "kvalitetsfilm". Med kvalitetsfilm menas film som engagerar, belyser aktuella ämnen, ger starka upplevelser, representativ film för konstarten film och film som stimulerar till aktivitet.¹⁵ Målet beskrivs i tre punkter: att erbjuda filmer med dagsaktuella ämnen som ett led i

13. "Ansökan om stöd till filmkulturellverksamhet för barn och ungdom i Örebro kommun", daterad den 28 september 1999, s. 2

14. Ibid.

15. Med en dylik definition skulle kunna hävdas att all film innefattas. På grund av en negativ uppfattning av vad begreppet kvalitetsfilm innebär från en del av Roxys yngre publik (uppfattning om att det rör sig om elitism och snobbism) har ett annat begrepp använts för den film som visas offentligt – "alternativ film", och syftar då på film som är ett alternativ till vad som visas av kommersiella biografier. Uppfattningen är att all film är intressant att se på och all film är intressant att diskutera (se vidare under beskrivning av Roxys verksamhet och val av filmer till skolbiovisningar nedan).

skolans pedagogiska arbete, men också att beakta filmen som en egen uttrycksform, dess språk och påverkan; att intressera och engagera lärare och personal i skolan att se vilka möjligheter filmen har som pedagogiskt hjälpmedel; att nå alla barn och ungdomar i grundskolan och gymnasieskolan med en filmupplevelse varje år. Det innebär att inom en treårsperiod kommer ca 20 000 barn/ungdomar att få se film årligen.¹⁶

Den som stod för ansökan var kulturskolans chef. Projektets grund hade utarbetats av rektor på kulturskolan i samarbete med biografföreståndaren på Bio Roxy, tillika tidigare ansvarige för skolbiofrågor i kommunen. Inget beslut togs dock i skriftlig form inom kommunen om att skolbiofrågor skulle förankras eller stå på agendan och skolbion fanns därför inte beskriven inom en verksamhetsplan för skolfrågor. Skolbioverksamheten var, och är fortfarande, endast omnämnd i relation till Bio Roxys verksamhet. År 2000 står det i "Verksamhetsdirektiven 2000-2002" endast att "Roxy samarbetar med barnomsorg, skola, fritid och föreningslivet om filmvisningar och filmundervisning"¹⁷, samt i bilagan för prioriterade områden att uppdragsutbildning och utyrningsverksamhet utvecklas och att det i samverkan med Kulturskolan verkas för att ge skoleleverna en filmupplevelse per år.¹⁸ Verksamhetsdirektiven var de enda beslutade riktlinjerna där skolbion berördes inför den aktuella perioden. I december 2002 fastställdes av kommunfullmäktige ett kulturpolitiskt program för Örebro kommun kallat "Kultur för alla". I det beskrivs konkretare att "Bio Roxy ska vara ett nav i utvecklandet av filmkunskap genom att erbjuda skolbiorepertoar, filmundervisning och även fortbildning av lärare och arbeta med pedagogisk inriktning i samverkan med barnomsorg, fritid och skola."¹⁹ Dock har inga klara strategier utarbetats för hur detta ska uppfyllas med finansiering, tjänststillsättning eller arbetsformer.

I ansökan uppmärksammas faktumet att inget står skrivet i skolplaner, men en klar påverkansmöjlighet anses finnas för Kulturskolans chef att ska kunna se till att filmens pedagogiska värde skrivs in i skolplanen, medan ansvaret för lokala skolplaner anses ligga hos respektive filmansvarige lärare.²⁰ Under den här perioden har inte skolbion skrivits in i skolplanerna. Varför så inte är fallet, kan dels förklaras med att den chef för Kulturskolan som skrev ansökan slutade och under denna treårsperiod har två andra chefer tillträtt, samt under en period stod Kulturskolan till och med helt utan chef.

När ingen skolchef har drivit frågan har verksamheten till stor del vilat på den som fick överta redovisningen (rektor på Kulturskolan) samt Bio Roxy. På grund av hierarkiska strukturer inom organisationen har det uppfattats (under olika

16. "Ansökan om stöd till filmkulturell verksamhet för barn och ungdom i Örebro kommun", daterad den 28 september 1999., s. 1

17. Verksamhetsdirektiv 2000–2002, s. 10

18. Verksamhetsdirektiv 2000–2002, bilaga prioriterade områden år 2000, s. 5

19. "Kultur för alla" Kulturpolitiskt program för Örebro kommun. Fastställt av kommunfullmäktige 2002-12-18

20. "Ansökan om stöd till filmkulturell verksamhet för barn och ungdom i Örebro kommun", daterad den 28 september 1999., s. 3

chefer) som att underordnade chefer (som till exempel biografföreståndaren) inte får gå direkt till beslutsfattare.²¹ Då skolbiofrågan inte har prioriterats av dem som har möjlighet att lägga fram förslag har den drivande strategin från Bio Roxys sida blivit att främst informera personal på skolorna snarare än tjänstemän/politiker (med beslutsmöjligheter). Även om ett starkt gensvar funnits från skolans personal och elever, saknas beslut från högre ort (de med ekonomiska beslutsmöjligheter inom kommunen).

När det gäller de lokala skolplanerna är det enligt enkäterna, som skickades ut, ytterst få skolor som har framarbetat något om filmens och filmkunskapens roll i undervisningen.²² Personalen på skolorna menar på att skolbion är ett viktigt inslag, liksom film- och mediepedagogik, och många är intresserade och en del har arbetat fram idéer för sina egna klasser eller mindre arbetslag hur film ska användas. Men det finns inget konkret övergripande skolplan för skolorna, vilket innebär att en stor variation finns, beroende av lärare, vilka barn och ungdomar som får ta del av filmundervisningen. En enkel förklaring till bristen av lokala utarbetade skolplaner är att en grund är behövlig för att utgå ifrån och om det inte står skrivet i de gemensamma planerna för Örebro skolor, ses filmpedagogik inte som något självklart, utan är något utöver den verksamhet det finns beslut om. Enligt enkäterna använder en del lärare, visserligen ett fåtal, skolbion som något för nöjes skull, vilket tydliggörs när Bio Roxys popcornförbud, på grund av att visningarna ska anses vara undervisning, har ifrågasatts.

Att inget finns skrivet om filmpedagogisk verksamhet har försvårat arbetet med att förankra skolbion, då engagemanget legat på individbasis av projektledare, biografföreståndare och rektor vid Kulturskolan att driva frågorna och att visa på möjligheterna med skolbion. Att inga övergripande kommunala beslut, strategier eller handlingsplaner utarbetats, ligger till grund för det nuvarande läget för skolbion och är en avgörande faktor för skolbions framtid inom Örebro kommun. Dessa frågor måste prioriteras och behandlas innan fortsatt arbete med skolbion tar vid, annars är det troligt att skolbion åter kommer att förfalla. Skolbion och film- och mediepedagogik måste föras in i Örebro kommuns skolplaner för att skolbioverksamheten ska bli ett bestående och *självlart* inslag i skolan.

I ansökan beskrivs utförligare målet med skolbion och vilka visioner som fanns för den kommande perioden. I bilaga 1 i ansökan beskrivs utbildning och organisationsstruktur för skolbio i Örebro under två rubriker: "Läraryt utbildning och information till lärare." och "Utbildning av elever". När det gäller relationen till lärare framhålls att varje skola bör ha en filmansvarig lärare, att de erbjuds fortlöpande kurser och att diskussioner med Örebro universitet ska föras för att stärka filmfrågor i deras ordinarie föreläsningsverksamhet samt inom

21. Dock har vid upprepade tillfällen information getts till högre chefer och politiker. (Se nedan)

22. Av 83 svar på den frågan var det endast 5 som svarade ja, samt 1 hänvisade till att det ingick i svenskan.

lärarutbildningen. Eleverna ska erbjudas utbildning genom kulturskolan. Varje skola skall ha en kursplan med obligatoriska kurser i film, där eleverna ska se film, lära sig filmens språk och filmhistoria. Utökade kurser, inkluderande möjligheter att göra sin egen film, och sommarkurser ska erbjudas, samt elever ska stimuleras att starta egna filmklubbar.

Förutom den ovannämnda problematiken att skolorna ska ha kursplaner inkluderande filmkunskap, så finns ytterligare en faktor som inte har uppmärksammats när ansökan skrevs och det är att det finns flera andra intressenter i Örebro som också driver filmpedagogiska frågor, som till exempel det regionala resurscentret *Film i Örebro län*. En del av de föreslagna idéerna för skolbioverksamheten drivs redan av dem som till exempel praktiska filmkurser. Oklara besked råder även om vem som ska driva vissa frågor och viss verksamhet, och vem som bestämmer vad som ska göras och hur, samt för eventuellt samarbete på vems villkor.²³ Detta berör till exempel vad som inom skolbioprojektet ska initieras när någon annan gör dylikt någon annanstans utan att alla har information om det (dubbelarbete på var sitt håll som kunde ha effektiviserats vid bättre samarbete, med klarhet om vem som ska göra vad). Kulturskolan uppmanar till en sak i ansökan för projektledare, stationerad på Bio Roxy, att arbeta med, som Film i Örebro län redan gör, som i sin tur inte anser att Roxy ska hålla på med. En beskrivning måste därför ges till andra filminstanser inom Örebro, på grund av osäkerhet över gränsdragning för verksamheterna och på så sätt reflekteras över vilka av organisationsstrategierna som har uppfyllts, av vem och hur. Därefter följer en mer detaljerad redovisning av vad som inom ramen för skolbion konkret har arbetats med under perioden.

4. Kommunal organisation & övriga intressenter ht 2000 till vt 2003

Filmpedagogiska verksamhet i Örebro drivs av flera instanser. För att underlätta beskrivningen följer här nedan först Bio Roxy, eftersom skolbion utgår från den kommunala biografen och skolbion kan relateras till Roxys övriga verksamhet som också behandlar filmpedagogik. I det kulturpolitiska programmet från 2002 står att den kommunala biografen och filmverksamheten ska vara en konstnärlig och en pedagogisk resurs för alla medborgare²⁴, därför innefattar filmpedagogik även Roxys övriga verksamhet.

23. Ett tydligt bevis på oklarheten visas i enkäten då andra instanser inte kändes till eller att man hänvisade till Roxys verksamhet när Film i Örebro läns verksamhet avsågs. Förklaring till det ges nedan under redovisningen av andra filmpedagogiska instanser.

24. Kultur för alla, s. 12

I den nämnd som Bio Roxy hör till drivs kulturfrågor där skolbion och filmpedagogik kan inkluderas vilket kräver att dessa frågor därefter förtydligas. Eftersom skolbion är ett samarrangemang med Kulturskolan i Örebro, och det faktum att Bio Roxy och Kulturskolan hör till samma nämnd (se ovan not för förklaring), beskrivs sedan Kulturskolans övriga filmverksamhet förutom skolbion närmare, samt även andra kommunala avdelningar. Utanför den kommunala verksamheten finns sedan flera andra som driver eller berör filmutbildning, fristående eller inverkan på skolbion som *IT-Media i Örebro län* (tidigare *Örebro läns AV-central*), Film i Örebro län och *Örebro universitet*. Eftersom de andra två biograferna i Örebro, *Filmstaden* och *Sandrews*, även erbjuder någon form av visningar riktade till barn och ungdomar beskrivs även deras skolbiorelaterade verksamhet nedan.

4.1 Bio Roxy

Bio Roxys verksamhet kan delas upp i flera underrubriker: offentlig bio, arrangemang, uthyrningsverksamhet, uppdragsutbildning och skolbio. Den offentliga bion består av kvällsvisningar varje dag i veckan och ibland även eftermiddagsvisningar på helgerna. Vilka filmer som visas bestäms av personal på biografen med avsikt att de ska vara alternativ till de filmer som visas på de andra biograferna i Örebro. Att vara ett alternativ innebär inte klassificering av film. Detta innebär, för att använda ett konkret exempel, att från början gick de danska Dogma-filmerna på Roxy, men när de fått större spridning går de på de andra biograferna. Den alternativa filmen kan vara storproduktioner eller lågbudget från världens alla hörn. Den enskilda filmen bedöms, inte vilken grupp av film den tillhör. Utbudet av film kan även vara efter olika teman eller på grund av önskemål från föreningar och publik. Till stor del visas filmer från *Folkets Bio* och *Triangelfilm*, men likväl från många andra bolag. Bio Roxy är medlem i *Europa Cinemas* och visar därför en stor del europeisk film, men likväl eftersöks film från många av världens länder, nya som gamla. Undantag finns vad det gäller filmer som har visats på annan biograf, till exempel vid specialarrangemang och skolbio, samt när en film bedöms kunna belysas på nytt sätt till exempel i samband med diskussioner eller föreläsningar.

Roxy är även den enda biografen i Örebro som kör film med två projektorer för samma salong, vilket innebär att även arkivfilm kan visas, eftersom akterna inte får sättas ihop för sådana filmer. Roxy visar därför filmer för den filmvetenskapliga utbildningen på Örebro universitet, och har i samarbete med Örebro hembygdsförening visat gamla Örebro-filmer. Förutom biografsalongen har Roxy även ett kafé/klassrum beläget i källarplan (färdigställd sommaren 1996) under salongen, som används för uthyrning i form av mindre konferenser och möten, som kafé vid olika visningar, samt som undervisningslokal. Lokalerna kan hyras av företag, föreningar, skolor och privatpersoner och används även när Roxy har samarrangemang med företag, föreningar och skolor.

Arrangemang som har förekommit är till exempel att *LO-facket i Örebro och Lekeberg* anordnat ”Makt och rättvisa” tema och att *Hyresgästföreningen och Handelsanställdas förbund* beställer visningar till sina medlemmar.²⁵ Roxy har även gjort egna arrangemang som en temavecka ”Mat och land”, där visningar av filmer följdes upp av passande mat från det land varifrån filmen kom. Även samarrangemang som ”Söndagsbio” med *Svenska kyrkan*, föreläsningsserien ”Möte med filmfolk” tillsammans med Örebro universitet, studieförbundet *Folkuniversitetet* och *Filmklubben Cinemania*, samt medverkande på ”Örebro läns filmfest”.

På grund av lokalerna är Roxy hemvist för många olika föreningar, som till exempel Örebro filmklubb, samt barnfilmklubben Norrskenet som visar film för fritidsbarn i åldern sju till nio år.²⁶ I källarlokalen finns utrustning för föreningar att se film på video, vilket har möjliggjort föreningar som visat allt från italiensk lågbudgetskräckfilm till japansk animerad film. Andra föreningar är *Filmklubben Alice* (som nu gått i graven) och *Karolinska skolans filmklubb*. Lokalerna har även använts för årsmöten, middagar och föreläsningar, samt som utställningslokal för konst av bildelever vid gymnasieskolor.

I uthyrningsverksamheten ingår även personal (pedagoger och maskinister) samt maskiner (flyttbar projektor). Förutom att lokalerna används av Örebro universitet har även pedagog hyrts ut.²⁷ Den flyttbara projektorn har möjliggjort utomhusvisningar på torg och i parker i Örebro, samt även en utomhusbioturné, som inkluderat orter som Lysekil och Trollhättan, samt även att stumfilmer med Greta Garbo och Charlie Chaplin, ackompanjerade av levande musik, har visats på Hjalmar Bergmanteatern i Örebro.

Roxy har i uppdrag från gymnasieskolans individuella val kurser i filmkunskap, som har blivit den populäraste kursen inom gymnasieskolans individuella val. Beroende av lärartillgång och för vilka årskurser individuellt val ges är det mellan två till fyra grupper per termin på Roxy. Grundkursen är en nationell kurs, medan fortsättningskursen är lokal.²⁸ Till en början fanns inga riktlinjer för denna filmpedagogiska verksamhet på Roxy, kursplan och läromedel för kursen framarbetades då av de timanställda lärarna, inklusive undertecknad. Senare gavs kursplan från skolan, och kompletteringar gjordes av undervisande lärare i katalogen där kurserna beskrivs.

25. Flera föreningar och verksamheter anordnar visningar, ovan beskrivs endast ett par exempel.

26. Under den berörda perioden har barnfilmklubben Norrskenet haft 12 visningar och 1200 besök per läsår.

27. Detta var möjligt fram till våren 2004, då bestämdes på universitetet att alla lärare endast fick vara timanställda och inte ha några former av konsultanställning.

28. I grundkursen ingår filmhistoria, filmteknik, filmestetik, filmberättande, filmens sociala roll, samt samtliga ovanstående med indelning efter genre. Fortsättningskursen fokuserar på sentida film (”post-klassisk film”) och därmed berörande begrepp som auteurs, marknadsföring, intertextualitet, stjärnstudier, samt fokusering på olika länders filmproduktion, ett längre individuellt arbete samt förmåga att behandla filmteoretiska texter, samt studiebesök och gästföreläsningar av ”filmkaraktär”.

Roxys kurser hålls på uppdrag från Karolinska skolan, som även hyr personal från Kulturskolan för sina estetämneskurser, och även Risbergska skolan har kurser i filmkunskap. Dessa kurser i filmkunskap kan sökas av elever från samtliga gymnasieskolor. Gemensamma 35 filmvisningar hålls på Roxy för båda skolornas grupper. Även en tredje gymnasieskola, Rudbecksskolan, har kurser i filmkunskap. Tidigare har dessa kurser endast varit valbara för elever på den skolan. Från och med hösten 2004 ingår även dessa kurser i den övergripande antagningen. Dessa grupper delar inte filmvisningar, men lärarna har varit med på gemensamma möten, och filmpedagogen på Roxy har gästföreläst på deras lektioner.

Filmkunskap är inget obligatoriskt ämne på något program på Karolinska skolan. På Risbergska skolan finns flera kurser om film än det individuella valet, och på grund av att lärarna som arbetar där är anställda av skolan, läggs alltid kurserna inom det individuella valet i första hand där. Eftersom kurserna är valbara är deras existens beroende av efterfrågan av eleverna, så i princip är det upp till eleverna att ta ställning till huruvida filmkunskap är av någon relevans för deras utbildning vid tillfället och deras roll i arbetsliv och samhälle efter skolan. Detta är ett faktum som jag anser motiverar att kurser i film- och mediekunskap borde vara obligatoriskt antingen som eget ämne eller integrerat i svenska och samhällskunskap. Även om så är rekommenderat, tillämpas det inte.

Lärarna som jobbar på Roxy med dessa kurser är timanställda, vilket gör att det är svårt för någon att ekonomiskt klara sig på att enbart undervisa. Oftast har lärarna studier eller annat arbete vid sidan av. Undantaget var att Roxys filmpedagog (tillika projektledare för skolbion under den berörda perioden) hade kurser i filmkunskap 25 % av sin tjänst, terminer med många grupper 50 %, och den totala tjänsten blev då 100 %. Detta upplevdes som splittrat då jag alltid var låst schemamässigt ett par dagar i veckan och har inverkat på möjligheten att till exempel delta på möten, arrangemang, festivaler och "skolbiodagar". I ansökan står inget om att filmpedagogtjänsten skulle innehålla dessa kurser. En erfarenhet är att dessa kurser inte ska ingå i skolbiotjänsten, eftersom skolbioarbetet tidmässigt inte hinns med på 50% för att informera om skolbio, administrationen runt den, samt att planera och genomföra visningar, kurser, arrangemang, möten, etc. Ett ytterligare problem är dessutom att för- och efterarbetet med att hålla kurserna har inkräktat tidmässigt på de redan hårt ansatta övriga 50%.

Resultatet har då blivit att nu har ingen tid givits till större genomarbetade idéer utan mycket av arbetet har planerats dag för dag, vilket kan vara en orsak till att skolbion ser ut som den gör i dagsläget. Tacksamt har dock varit att en stor del av lärarna och övrig personal på skolorna utan större övertalning blivit intresserade, vilket har underlättat eftersom ett ännu större arbete med information till lärare har tidmässigt inte varit möjligt. Dessutom skulle det behövas flera rena filmpedagogtjänster, som arbetar med kursverksamhet inom skolbion, där eventuellt även filmkunskapskurserna kan ingå.

4.2 Kulturskolan

Som ovan har beskrivits stod Örebro kulturskola bakom skolbioprojektet. Många förändringar har skett inom organisationen under denna tid, bland annat (se ovan) med förändringar på chefsposten, och nu det senaste året har flera tjänster upphört på grund av svåra ekonomiska förhållanden inom kommunen. I ansökan nämns att Bio Roxy ska höra till Kulturskolan, vilket nu är fallet.

Kulturskolan bedriver dans-, bild-, teater- och musikverksamhet, där massor av pedagoger har funnits anställda, att jämföra med den halvtid som tillsattes för en filmpedagog.²⁹ Utan att ha källor skulle jag vilja hävda att det fortfarande finns en inställning till att film inte är en lika viktig konstform och därför får en underordnad position bland de andra estetverksamheterna. Jag är av den åsikten att filmen (och rörlig bild) har en mer vardagskulturell betydelse (genom bland annat tv), och inte bara som ”konstform” och är därför av ännu högre betydelse än till exempel dans och teater. Dock har flera tjänster nu försvunnit inom de andra områdena och att då behålla filmpedagogtjänsten, som dessutom inte var fast utan en projektanställning, blev oerhört svårt. När nedskärningar måste göras är inte kvalitet ett nyckelord.

Inom ramen för kulturskolan har projekt berörande film och rörlig bild bedrivits, men där har filmpedagogen inte varit inkluderad. Ett av projekten bedrevs på Brickebackens skola i Örebro, där eleverna fick göra egna tv-nyhetsprogram.³⁰ Dessutom har en av bildlärarna, som även skulle kunna benämnas filmpedagog, bedrivit undervisning med animerad film, bland annat vid Vivallaskolan i Örebro, och vid Örebro läns filmfest.

Under åren har funderingar om möjligheten att bedriva tvärestetiska projekt florerat. En tanke i dagsläget är att kunna kombinera film och musik, där barn och ungdomar exempelvis skulle kunna göra musikvideor. Ett samarbete som initierades under perioden var att *Billy Elliot* skulle visas på skolbiorepertoaren och i relation till det skulle kulturskolan erbjuda undervisning i dans, ett förslag av länsdanskonsulent. Idén var mycket god, och inledningsvis hölls ett antal biljetter för filmen för att det skulle kombineras med undervisningen, dock fanns inget intresse för dansundervisningen och till slut fick vi släppa samtliga biljetter

29. För fördelningen av pedagoger se Örebro kulturskolas hemsida www.orebro.se/kulturskolan (augusti 2004). Enligt denna sida finns sex bildlärare, en filmlärare (jag), fem danslärare, nio teaterlärare, 60 musiklektörer, samt märk i listan över ämneslärare att bild, dans och teater har en representant, musik sex stycken inom olika underkategorier, däremot har film ingen. Vid ett möte med Bio Roxy (biografföreståndare och filmpedagog) och kulturskolan (rektor och enhetschef) beräknades det att för att täcka in den efterfrågan som finns bland kommunens alla skolor så skulle det behövas tre-fyra rena filmpedagogstjänster på heltid, vilket gör att den tjänst som avsattes för skolbion (projektledare och filmpedagog på 50%, samt till det uppdragsverksamhet på 25%) känns smått ironisk.

30. För mer information om dessa aktiviteter se delrapporten ”Redovisning av filmkulturell verksamhet för barn och ungdom” Diarienummer 99-10-22 LO 911, undertecknad Kent Larsson 2001-02-21

till vanlig skolbiovisning. Inför detta samarbete försökte projektledaren för skolbio kontakta danspedagogerna på kulturskolan för att närmare diskutera hur samarbetet skulle gå till, dock utan resultat. Att kombinera filmvisningarna med undervisning i andra estetämnen är ändå en god idé, vid Karolinska skolan (samt andra gymnasieskolor) finns estetprogram, från vilka elever har sett filmer som till exempel *Moulin Rouge*, och har då på egen hand relaterat filmen till sin utbildning. Projekt som *Billy Elliot* är av intresse, men samtliga representanter för projektet måste vara delaktiga.

Trots att filmpedagogtjänsten hörde till Kulturskolan var jag aldrig direkt delaktig i deras verksamhet, mycket på grund av att jag har varit stationerat på annan plats, Bio Roxy. Till en början inbjöds jag på möten för en presentation, samt en avslutningsfest vid en av terminerna, samt att jag även blev inbjuden av en av teaterpedagogerna att medverka vid möten, men då tiden var knapp och mötena inte berörde filmverksamhet eller skolbio prioriterades andra arbetsuppgifter. Hur filmpedagogens relation till Kulturskolan egentligen var tänkt att vara är ännu idag oklart för mig. Ett förslag var att kvällskurser skulle hållas av projektledaren/ filmpedagogen, vilket skulle kunna vara ett mål om fler tjänster fanns. Nu har kurser inriktats på lärare och inte elever för att nå ut till så många som möjligt, där lärarna efter kursen kan omarbete den kunskapen som gavs av filmpedagogen för att anpassa det till sina elever och sina ämnen. Vid några tillfällen har filmpedagogen gästföreläst på skolor, vilket beskrivs utförligare under rubriken ”Pedagogiska aktiviteter” (se nedan).

En väsentlig skillnad finns mellan den undervisning som filmpedagogen bedrivit mot de övriga estetverksamheterna vid kulturskolan; undervisningen som har bedrivits inom skolbioprojektet har varit av teoretisk karaktär, medan de andra verksamheterna handlar om att lära sig utöva musik, teater etc. Att därför ha kvällskurser i film för elever som är rent teoretiska tror inte jag skulle locka många barn och ungdomar, dessutom går även en del av den pedagogiska tanken förlorad om att praktiskt pröva på ger en bättre teoretisk inläring. Frågan är varför filmkurser ska vara teoretiska om alla andra är praktiska. Eventuella kvällsfilmkurser borde därför även de vara mer praktiskt utformade, undervisning i att göra film (förslagsvis kompletterad med viss teori). För att det inom skolbioprojektet även ska kunna bedrivas undervisning i filmskapande med utövande verksamhet skulle filmlärare med den inriktningen behöva anställas, samt för min räkning skulle fortbildning i filmproduktion varit nödvändig, då teknikutvecklingen gjort att jag inte längre har någon kompetens inom filmproduktion från då jag lärt mig kamera och redigering. Den undervisning som skedde med animerad film är ett bra steg i den riktningen, praktisk filmkunskap, dock ingick detta projekt inte inom skolbioprojektet, och därför har jag haft för lite insyn i det arbetet och dess möjliga framtid. Ett problem, som dock uppstår med förslaget att skolbion och kulturskolan ska bedriva praktisk filmundervisning, är att detta redan görs av Film i Örebro län, samt till viss del IT-media i Örebro, och resulterar då i en

krock med vem ska göra vad och för vem (återkommer nedan till denna diskussion efter övriga inom Örebro kommun).

4.3 Övriga inom Örebro kommun

Inom Örebro kommun finns flera som bör omnämnas i denna rapport då verksamhet berörande skolbion har verkats för vid olika stadier av projektiden, liksom beslut om skolbio och filmpedagogik. Det må vara flera som verkar för film- och mediepedagogik i kommunen, men om detta inte har relaterat till projektledarens arbete har jag ingen kunskap om detta.

4.3.1 "Kultur för lust och lärande"

Hösten 2000 ordnades två nationella symposier om "Kultur för lust och lärande", arrangerat av *Statens Skolverk* och *Statens Kulturråd*. Den ena hölls den 22-23 november 2000 i Örebro. Bakgrunden var ett gemensamt regeringsuppdrag för Skolverket och Kulturrådet, för att visa på de estetiska processernas betydelse för lärandet; elevernas rätt att använda olika skapande uttryck och att få bli delaktiga i kulturlivet, vilket, som påpekas i inbjudan, förmedlas i läroplanerna för alla skolformer. Bio Roxy deltog på konferensen dels genom att ta del av föreläsningar, samt vi hade även en monter med information om både skolverksamhet och offentlig verksamhet.

Här i Örebro har *Idea Kompetens* tidigare arbetat med fortbildning för länet, bland annat de i Örebro kända "augusti-dagarna", veckan innan skolorna startar, då fortbildning erbjuds inom många olika områden. Ett år efter Kultur för lust och lärande konferensen inbjöds verksamhetsansvariga för pedagogiska frågor på kulturinstanserna för att diskutera gemensamma ansatser för fortbildning på temat Kultur för lust och lärande. Hur arbetet med detta fortgår har jag ingen kunskap om.

4.3.2 "Vem gör vad för vem och var?"

För att inventera barn- och ungdomskulturen i Örebro kommun skickades en enkät ut av Brita Molin, *Allmänkultur* i Örebro/biblioteket. Roxy svarade, och var även med på möte med andra verksamheter inom kommunen som bedriver kulturverksamhet för barn och ungdom. Jag var med på det första mötet, men var sedan inte inblandad i ett fortsatt arbete. Resultatet av enkäten och det uppföljande arbetet borde vara av intresse för diskussioner om kommunalt arbete till exempel i relation till "Agenda M".

4.3.3 Information till beslutsfattare

Vid flera tillfällen har Bio Roxy träffat beslutsfattare och verksamma inom Örebro kommun för att informera om skolbion i hopp om att verksamheten ska förankras inom kommunen och bli en bestående verksamhet. Under denna period har informationsmöten ordnats, samt information har även getts vid andra möten, som ett inslag i övrigt program. Exempelvis har projektledaren deltagit vid ett möte för gymnasieskolans enhetschefer, nätverksmöte för de sju olika kulturcentrumområdena, samt även enskilt till specifika kulturcentrum. Tanken med dessa informationstillfällen var att visa på skolbions möjligheter och mediepedagogikens måste. Vid dessa tillfällen bemöttes idéerna med ett intresse, och åsikter att filmpedagogiken är ett viktigt inslag, men inget konkret har mynnat ut det. Förhoppningar fanns, som till exempel att enhetscheferna på sina skolor mer tydligt skulle arbeta för denna kulturverksamhet, men inga direkta skillnader märktes efter informationstillfällena.³¹

Redan första terminen fick projektledaren möjlighet att tala inför politiker och biblioteksanställda om projektet vid ett möte anordnat i bibliotekets lokaler. Ett par frågor ställdes om projektets framtid och finansiering, vilket så här i inledningsfasen spåddes vara god.³² Det har uppfattats att hierarkin inom förvaltningarna omöjliggjorde att någon på projektledarens och biografföreståndarens nivå direkt kunde diskutera med politiker om verksamheten, därför skickades brev ut till alla politiker i nämnden att de fick besöka skolbion vid valfri visning av *Vingar av glas* våren 2001 (35 möjliga visningar spridda under en fem veckors period) för att se hur verksamheten gick till, omfattning av besök, filmer som visades och responsen av visningarna. Endast *en* av politikerna, som själv arbetar som lärare vid en högstadieskola i Örebro, visade sig intresserad, och kom till en av visningarna. Och det är fortfarande för mig smått förvånande hur någon kan besluta om en verksamhet utan att ha sett hur den fungerar eller överhuvudtaget visa intresse för den.

Våren 2003 när skolbioprojektet led mot sitt slut, skickades brev ut till alla politiker om att skolbion var hotad. Denna gång hörde politiker av sig. Titti Geisler från Moderaterna kontaktade projektledaren för att få veta mera och lade sedan fram en interpellation i kommunfullmäktige riktad till Kultur- och medborgarnämndens ordförande Jonny Andersson. Flera politiker från olika partier hörde av sig, och efter att Roxys personal fick ta del av en bandinspelning från denna interpellation, uppfattades att endast två politiker (en från Centern och en från Socialdemokraterna) ifrågasatte filmpedagogiken, de övriga var överlag positiva och ansåg att detta var en viktig verksamhet. Geislers interpellation och Anderssons svar finns att hämta på www.orebro.se, och bifogas som bilaga i denna rapport (se

31. Chefsrådsmöte 010312 om Roxy och framförallt skolbio (skolcheferna hade möte i Roxys källare).

32. 000824

bilaga 3). Jag finner det dock anmärkningsvärt att på Geislers fråga till Andersson ”Vad kommer du att göra för att denna så viktiga verksamhet ska säkras i det så kärva ekonomiska läget?”, är svaret att skolbion är en viktig verksamhet och tre argument för fortsatt skolbioverksamhet ges. Vad som saknas är att konkret visa på hur den faktiskt ska fungera då inga medel ges för den. I svaret redovisas bedömningen att det är de fyra skolnämnderna och gymnasienämnden som kommer att avgöra skolbioverksamhetens framtid, underförstått att de bör finansiera den. Dock ges inga förslag på hur, vare sig då eller någon gång senare, inte heller vad som händer om de inte har de pengarna eller vem som ska se till att skolorna betalar visningar, administration och löner för projektledare och filmpedagog.

Hösten 2003 hölls ett möte med projektledaren, biografföreståndaren och chefen för Programnämnd tillväxt och utveckling. Då förelags igen att ett brev skulle skickas ut till politiker och skolchefer. Projektledaren skrev brevet vilket skickades till chefen för Programnämnd tillväxt och utveckling, som skulle vidareförmedla detta brev. Vilket resultat det medförde är osäkert, då ingen respons har getts på detta.

4.3.4 ”Projektet åk 2”

I mars 2001 fick jag i uppdrag av en av kulturnämndens politiker att skriva ett förslag på hur film skulle kunna nå alla gymnasieelever under deras gymnasieår. Tillsammans med biografföreståndaren på Roxy framarbetades ett förslag som innebar att tre filmer på samma tema skulle visas för samtliga elever på gymnasiet årskurs 2 (helst varje år) och tillsammans med det skulle temaarbeten, fortbildning och övrigt material finnas till hands för lärare. Tanken var att samtliga elever ska få se tre filmer med någon gemensam beröringspunkt, där alla filmer kan diskuteras ämnesövergripande i bland annat svenska, samhällskunskap, historia, religion, filmkunskap, samt eventuella andra undervisningsämnen beroende på vilket program eleven gick. Det viktigaste var att samtliga årskurs tvåor hade sett en och samma film, och till en del diskuterat samma sak, men även arbetat med filmen utifrån sin egen utbildning. Ett liknande arbete hade skett på Roxy hösten 1993 med filmen *Tala det är så mörkt*.

Förslaget skickades till berörd politiker kallat ”Förslag till gymnasiet åk 2: 3 skolbiofilmer (Ett första ide utkast)” [sic], med beskrivning av varför detta projekt borde ske; vem som skulle sköta organisationen och samordning och hur, samt budget. I detta förslag uttrycks tydligt att projektets omfattning skulle bli så pass stort ”... att Bio Roxy inte ämnar stå som projektledare för hela projektet utan som deltagare och resurs”, det vill säga bistå med fortbildning och fungera som nav för diskussion om filmtema. I förslaget står att för att projektet ska kunna genomföras krävs att skolorna och eventuellt andra intresserade inom kommunen står för större delen av organisationen. Efter att detta förslag gick till den politiker som beställt förslaget hamnade det (omarbetat?) hos en kulturesekreterare inom

kommunen, som lade projektet på Roxy. Eftersom jag redan när förslaget lades fram såg dimensionen av projektet och på inget sätt kunde avsätta tid för dylika, vägrade jag att ta hand om projektet, som skulle ha krävt all min "skolbiotid" och på så sätt skulle jag inte ha fått någon tid över till visningar och undervisning för grundskolan. Istället gick arbetet till Roxys biografföreståndare Kjell Andersson och administratör Bo Emmerik. Varför vet jag inte eftersom allt var dömt att misslyckas när de inte heller hade så mycket tid över och ett sådant projekt måste skötas centralt. Möten hölls med kontaktpersoner, inte som vi hade hoppas på – enhetschefer eller rektorer – utan till största delen lärare och skolbibliotekspersonal, som inte har beslutsmakt över vad en hel skola ska göra under en viss period. Allt rann ut i sanden.

4.3.5 Intresse för "Agenda M"

Under våren 2003 fick jag tillgång till "Agenda M" av Ylva Liljeholm från resurscentret Film i Örebro län. Efter kontakt med Kent Larsson på Kulturskolan föreslogs att jag skulle utforma en ansökan. Efter genomläsning ansåg jag att det fanns vissa svårigheter för mig som projektledare för skolbion att utforma en ansökan då jag ansåg att den innehöll flera punkter som var "över mitt huvud". Skolbion är endast en del av mediepedagogisk verksamhet inom kommunen och jag ansåg att jag därför endast var en av flera aktörer. Mitt förslag var därför att Kulturskolan var mer passande att stå för en ansökan och skickade därför till Kent Larsson ett förslag, som hade framkommit efter ett antal inofficiella diskussionsmöten med Ylva Liljeholm. Detta förslag skickades via e-post till Kent Larsson 2003-03-25, och innehöll förslag på hur vi skulle arbeta utefter förslag som ges i "Agenda M", med nätverk för barn- och ungdomskulturfrågor (som tidigare hade inventerats, se ovan), mediepedagogisk plan, relationen mellan filmpedagoger och personal på skolorna och skolledare, mediaverkstäder, lokalt fokus på dokumentärfilm och animerad film eftersom näringslivsverksamhet inom dessa genrer finns representerad i länet, samt kontakten med Örebro universitet. Flera av dessa faktorer är Film i Örebro län aktiva i, så även om detta inte kan drivas igenom på kommunal nivå, kan det ske för länet. Fortsatta diskussioner hölls våren 2004, med bland annat ett möte om mediaverkstäder den 2 april, vilket skedde ett par dagar efter att min tjänst för att skriva denna rapport tog slut. Jag deltog därför inte på detta möte och har inte i skrivandes stund någon kunskap om eventuell uppföljning av detta. Diskussioner om en mediaverkstad har dock tagit fart.

4.3.6 Utredning om Bio Roxys skolbioverksamhet

Under våren 2004 har även Bio Roxys skolbioverksamhet utvärderats av Kultur- och medborgarförvaltningen. På grund av omorganisation inom kommunen där Bio Roxy föreslagits hamna under Kulturskolan har även funderingar uppkommit

att förlägga skolbioverksamheten och filmpedagogiken inom Kulturskolan. Ett förslag som kan tänkas jämställa filmpedagogiken med Kulturskolans övriga verksamhet, men å andra sidan särskilja filmpedagogik för barn och ungdomar från Bio Roxys filmpedagogik som riktas till vuxna. Detta förslag är även relaterat till funderingar om att skapa en mediaverkstad i Örebro (vad den ska innehålla och placeras, samt vem den ska drivas/förvaltas av).

Rapporten, skriven av Jan Rindar, kallad "För och nackdelar med att göra Bio Roxys skolbioverksamhet och filmkunskap till det femte benet i Kulturskolans verksamhet." Projektledaren för skolbion och biografföreståndaren på Roxy hade ett möte med rapportförfattaren för att informera om syftet med filmpedagogiken och synpunkter på denna verksamhet. Rapporten publicerades 2004-05-21, men ska nu ha blivit tillbakakallad enligt utsago av biografföreståndaren på Roxy. Efter att ha läst denna rapport är jag personligen skeptisk till förslaget att lägga en mediaverkstad på en av grundskolorna inom kommunen, eftersom en av skolorna på så sätt favoriseras. Det framkommer inte hur alla de andra skolorna ska få plats i denna lokal under skoltid, och jag finner det inte motiverat att endast en grundskola inom kommunen, belägen i ett ytterområde, skulle få fördelen att använda och få speciella anslag för en specialutrustad mediaverkstad om den inte finns att tillgå för alla elever och lärare inom Örebro kommun.

Mitt eget förslag på etablerandet av en mediaverkstad skulle hellre utformas till ett helt kulturhus beläget i de centrala delarna i Örebro. Här skulle kultur/estetämnen samlas som teater, musik, film, dans med utrustning som datorer för informationssökande, redigering av musik, film och text/bild, samt lokaler som en dansstudio, en ljudstudio, konferenslokaler, undervisningslokaler, redigeringsrum, teater/musikscener och visningslokaler för filmproduktioner.

Inofficiella diskussioner om lokaler har funnits bland filmintresserade, och funderingar på förslag på platser finns. Även förslag om hur verksamheten skulle kunna bedrivas, inkluderat med vilka aktörer och hur, men som vanligt fattas finansieringen. Denna idé har ännu inte nått till en konkret skrivelse och frågan är vem som bör kontaktas i ärendet för möjlighet att driva frågan på en kommunalpolitisk nivå; politiker eller tjänstemän inom skol- eller kulturväsendet och på vilken nivå?

4.4 IT-Media i Örebro län

IT-media i Örebro län (fd Örebro läns AV-central) är en verksamhet inom *Kommunförbundet Örebro län* och ägs av länets tolv kommuner och ger service till länskommunerna och deras institutioner, *Örebro läns landsting* samt övriga avtalskunder. Enligt uppgifter från deras hemsida har de en IT- & mediapedagogisk profil och deras kunder är, i huvudsak, länets skolor, det vill säga deras tjänster

kan inte nyttjas av privatpersoner eller privata företag.³³ De erbjuder mediautbildning i form av handledning, kortkurser, seminarier och workshops, samt ger information om upphovsrätt inom ljud, bild och data. Övriga tjänster är att de erbjuder skolor att låna till exempel radio- och TV-program från UR, utbildningsprogram på video och DVD, spel- och dokumentärfilmer, samt CD-program, ljudeffekter och Lego läromedel. Skolorna kan även hyra teknik för visning och produktion - kameror och projektorer med tillbehör, videoredigeringar, ljudstudio och TV-studio, dessutom även köpa kopiering mellan olika system och format, produktion inom ljud, bild och data, samt förbrukningsmaterial för ljud, bild och data.

Roxys och filmpedagogikens relation med It-Media har under åren endast bestått av att Roxy köpt videofilm för institutionella rättigheter från Av-centralen, samt medverkat på "öppet hus" och då informerat om Roxys verksamhet (inklusive skolbio/övrig filmpedagogik). Många av de lärare som svarade på enkäten hänvisar dock till att de använder material från IT-Media. Och kanske är, både från Roxy och filmpedagogikens sida, IT-Media en alltför lite nyttjad instans: där kanske ett samtida samarbete är av intresse och där IT-Media kan vara en av hörnstenarna i byggandet av ett kulturhus på grund av att de har kompetensen och tillgången till teknisk utrustning?

4.5 Film i Örebro län

Resurscentret Film i Örebro län har funnits sedan 1997, då landstinget anställde en filmkonsulent. Till en början delade de kontorslokaler med Bio Roxy och har därför redan från början haft ett nära samarbete, som till den största delen varit av positiv karaktär, dock med den negativa effekten att verksamheterna har blandats ihop av utomstående, samt oklara gränser mellan vilken aktör som ska bedriva viss verksamhet. Under det första året uppkom Örebro läns Filmfest, som återkommit varje år med varierade städer som medverkat. En tidning gavs även ut med uppdateringar om vad som hände i länet med reportage om verksamma filmarbetare, förslag på filmpedagogik och övrig filmverksamhet som berörde film i länet. Denna uppskattade tidning har nu gått i graven och ersatts av ett nyhetsbrev som skickas ut via e-post. Under åren har Film i Örebro län även anordnat återkommande festivaler som "Videofilmsfestivalen", och "Noofestivalen", en 24 timmars filmskapartävling som startades i Örebro och spreds så att flera län deltar genom att en representant utses i lokala tävlingar i varje län och sedan tävlar mot varandra länsövergripande. Vad det gäller skapande av film arbetar Film i Örebro län även med filmläger för högstadieungdomar, "UngFilmFramåt", ett ettårigt växthusprojekt för unga filmare från Örebro, Sörmland, Västmanland och Upplands län, animationsprojekt, dokumentärfilmsprojekt, samt ger stöd i form av teknik och mindre summor till växthusfilmer.

33. Uppgifterna om IT-Medias verksamhet är hämtad från webbsidorna: <http://www.sli.se/member2.asp?db=34> och <http://www.t.komforb.se/index.html>

Under åren har även kursverksamhet bedrivits i form av kvällskurser och kurser riktade till skolor, elever och lärare, teoretiska som praktiska. När *Film Pol Mitt* startades, som är mer inriktad på filmproduktion, fick Film i Örebro län en ännu mer pedagogisk inriktning och då den temporärt anställde administratören fick gå, anställdes istället en filmpedagog. Istället för en mängd föreläsare som har kvällskurser arbetar nu filmpedagogen mot skolor och en föreläsare i samarrangemang med Folkuniversitetet behölls, vilket är en positiv omorganisation, då det började bli inflation i kurser (med mer eller mindre kompetenta och seriösa föreläsare). Ett problem var också att de på skolorna verksamma inte visste om det var Roxys skolbioverksamhet eller Film i Örebro läns skolbioverksamhet som höll i kurserna, vilket är tydligt i enkäten som lärarna svarade på då Film i Örebro läns kurser refereras till när synpunkter på Roxys kurser efterfrågas.

I många fall har det varit oklart angående skolbioverksamheten vem som ska bedriva den. Denna oklarhet har funnits sedan skolbioprojektet startades, vilket har resulterat i en klar förvirring för projektledaren då denna inte alltid blivit informerad om "skolbioverksamhet" som skett i Roxys lokaler.

Om skolbioprojektet skulle följa det som föreslås i ansökan blir det ytterligare krockar då Film i Örebro län bedriver mycket verksamhet som Kulturskolan i sin ansökan menade att skolbion skulle göra. Därför har allt i ansökan inte följts, samt Roxys skolbio har inte heller haft möjlighet att anordna praktiska kurser eller kurser kvällstid, då vi inte har råd med tekniken eller ytterligare filmpedagoger. Som landstingsverksamhet är Film i Örebro län riktad till hela länet och arbetar för att initiera skolbioverksamhet och filmpedagogik i länets alla kommuner. Eftersom verksamheten är belägen i Örebro har fokuseringen hamnat här angående anordnandet av visningar, samt kurser och fortbildning för lärare. Frågan är då: Om Film i Örebro län redan gör allt som det stod i ansökan, vad behövs då filmpedagogen på Roxy till? Ska Roxy visa film och projektledaren ha kontakt med skolorna och filmpedagogen prata om filmerna de sett? Bio Roxy kanske inte ska arbeta med att initiera saker utan utföra praktiskt arbete med pedagogiska frågor för enbart kommunens skolor, men då önskas även ett bättre samarbete med Film i Örebro län så att verksamheterna följer varandra, till exempel att kurser från Film i Örebro län relateras till skolbiofilmerna och att en bra dialog förs så att inte dubbelarbete eller konkurrerande arbete utförs.

Film i Örebro län hade även ett samarbete med pedagogiska fakulteten på Örebro universitet, "Film i skolan" – projekt, vilket skedde med hjälp av bidrag från Svenska Filminstitutet. Inom detta projekt ordnades föreläsningar, kurser och filmvisningar bland annat i relation till Örebro läns filmfestival. Jag har tyvärr inte fått delta som arrangör eller samarbetspartner i den verksamheten och vet därför inget om vad som har skett därefter.

4.6 Örebro universitet

Den filmvetenskapliga utbildningen på Örebro universitet kan läsas upp till 80 poäng. A- och B-kurserna har funnits sedan 1994, medan C-kursen startades som först hösten 2002 och D-kursen gavs för första gången våren 2004. Förutom dessa kurser om 20 poäng på helfart finns även flera kortkurser. En fempoängskurs är "Swedish Film" som genomfördes för första gången hösten 2003. Fortsättningsvis ska den ges på höstterminen och deltagarna är internationella studenter som studerar vid Örebro universitet, dock är kursen öppen för alla som är intresserade, även nationella studenter. Kursens mål är att sprida kunskap om svensk film, företrädesvis Ingmar Bergman. Kursen "Samtidskonstens teori och bakgrund" är även den på fem poäng och ges i samarbete med *Örebro Konstskola* och på önskemål från dem. Första gången den gavs var hösten 2003, med kursstart i oktober och avslutades i mars 2004. Kursen ges både på dagtid och på kvällstid samt på kvartsfart, varannan vecka. På dagtid deltar även Konstskolans elever. Totalt läser ca 50-talet personer kursen (19 dagtid och 34 kvällstid). Kursupplägget förändras till hösten 2004 då kursen blir på två nivåer, del I går på hösten och del II går på våren. Del II (6-10p) är en fortsättningskurs om samtidskonst. Intresset för konst är stort och en del av studenterna som läser filmvetenskap på helfart deltar i kursen.

Den mest intressanta kursen i ett skolbiosammanhang är "Film som uttrycksmedel", en fem poängskurs som läses på distans. Den kursen kom till med två ingångar. Dels kom idén i samband med en föreläsning av Mark Reid från det brittiska filminstitutet, under Örebro läns filmfest 2002 i samarbete med pedagogiska institutionen, dels hade filmvetenskapen på Örebro universitetet kravet på sig att utveckla distansutbildning. På föreläsningen presenterade han sitt upplägg och ur det förslaget växte sedan ett eget upplägg genom en utarbetning av Annika Wik, doktor i filmvetenskap, i Stockholm. Hon presenterade ett upplägg som hon kunde genomföra med utgångspunkt i just uttrycket av film. Hon ville att målgruppen skulle vara gymnasielärare och att de skulle få lära sig att se film med fokus på uttrycket och inte analysera innehållet vilket görs av tradition.

Studenterna träffas två gånger; först på terminen för att få en introduktion i datasystemet, i kursinnehållet, se film tillsammans och lära känna varandra. Därefter jobbar de per distans med att se olika tv-program och filmer, skriva analyser och skicka in, diskutera via chat m.m. Sedan avslutas kursen med en fysisk träff, en helg för att diskutera och se film igen. Första gången den kursen hölls var hösten 2003 och det var 42 som sökte kursen. 28 kom och skrev in sig och tyvärr var det endast 13 som slutförde kursen. Våren 2004 har tolv sökt kursen och också börjat. Kursen ska i framtiden endast ges på höstterminen.

Förutom de kurser som ges verkar den filmvetenskapliga utbildningen för flera skolbiorelaterade filmpedagogiska frågor. Till exempel har de ett samarbete med gymnasieskolan. Elever vid Virginska skolan (sambandsprogram med

mediainriktning) besöker lektioner som hålls i filmvetenskap. Under våren har även en högstadieskola kontaktat universitetet för ett samarbete. Roxys kontakt med universitetet gäller endast uthyrning av lokaler och personal, däremot finns det samarbete mellan universitetet och Film i Örebro län. Förutom filmvetenskapen har även utbildningen "Digital mediadesign" m.fl. beställt film, samt andra institutioner har beställt föreläsningar. Filmpedagogen skötte kontakten med den filmvetenskapliga utbildningen i början av den berörda perioden, inte för att det ingick i tjänsten utan för att jag tidigare arbetat på universitetet och då haft kontakt med Roxy. Denna tjänst avslutades när jag började på Roxy. Eftersom jag hade erfarenhet av arbetet från båda håll (arbetade samtidigt på båda ställena) underlättades den kontakten. På grund av tidsbrist, då mitt vanliga arbete inte hanns med, var det naturligt att jag frånsade mig den arbetsuppgiften (efter cirka ett år in på skolbioprojektet) eftersom det inte egentligen ingick bland mina arbetsuppgifter.

Det är åter många sökande till distansutbildningen hösten 2004. Om denna utbildning återkommer varje termin kan det kanske komma att påverka efterfrågan på kommunalt arrangerade kurser, vilket jag inte menar är någon nackdel. Måhända är det kanske av intresse att även praktiska kurser arrangeras på universitetet för lärare, det vill säga en kvällskurs eller deltidskurs av den delkurs som redan nu ligger under Filmvetenskap B.

4.7 Övriga biografier

I Örebro finns förutom Roxy två biografier, Filmstaden med tio salonger och Sandrews med tre salonger. (Vid filmfestivalen i Örebro har även andra tillfälliga biografier ordnats, som *Tunnbindaren* och *Röda kvarn*, där Roxys flyttbara projektor använts för att visa film. Dessa biografier har dock varit temporära.) När det gäller Sandrews och Filmstaden erbjuder de båda stundom visningar för skolor av aktuella filmer med en viss form av rabatterat pris. Detta har inte inverkat nämnvärt på skolbion, men däremot att Filmstaden även erbjuder barnfilmsvisningar varje onsdag för förskolan. Enligt enkäterna hänvisar förskolepersonal till att de deltar vid dessa visningar och på grund av tidigare kännedom om att de visningarna finns, har skolbion på Roxy mer inriktats på barn från 7 år och uppåt. Även den faktorn, att Kulturskolans verksamhet är inriktad på grundskola och gymnasium, har inverkat på skolbions inriktning. Dock erbjuds även förskolan att besöka skolbion och där antalet filmer i det fasta programmet procentuellt är lika många som erbjuds de andra årskurserna (men då sammanräknat med årskurs ett till tre).

5. Idé utifrån kursplanerna av filmpedagogen

Trots den långvariga skolbioverksamheten i Örebro kommun fanns inför den berörda perioden inget skrivet på Bio Roxy om utifrån vilka filmpedagogiska idéer skolbioverksamheten motiveras, vilka jag kunde ha utgått ifrån vid detta projekts början. Målet som sattes var att återställa skolbioverksamheten och förankra den, utan att ge riktlinjer och förklaringar hur och varför, trots att detta projekt var en fortsättning på den tidigare skolbion (förutom att jag inte skulle ha större förhoppningar om att någon skulle vara intresserad, samt pärmar med besöksstatistik och utskick från tidigare år).

I ansökan står att det i läroplan LPO94 inte talas mycket om film.³⁴ Sedan den ansökan skrevs har det skett förändringar, våren 2000 lades nya reviderade kursplaner fram, vilka trädde i kraft hösten 2000. Eftersom detta skolbioprojekt startades i samma veva, och för att ha Skolverket i ryggen när argument för en kulturell skolverksamhet läggs fram, utarbetades skäl (med relaterade mål) för filmpedagogiken utefter dessa reviderade kursplaner.³⁵

Dessa skäl kan delas in i tre punkter; det kulturella rummet biografen, film som berättelse och film som medium. Dessa berör samliga skolstadier men i vissa fall berörs vissa mer än andra beroende på de mål som förväntas uppnås vid olika stadier. De tre olika grupperingarna berör och integrerar varandra.

1. *Det kulturella rummet biografen.* Filmen är en kulturform och en konststart, samt biografen en kulturell miljö som bör upplevas. Här är lägstadiet i fokus. Många barn har inte varit på en biograf och upplevt film på det sättet. Vid visningar har barn reflekterat över att det inte är reklampauser och undrat över varför ljuset släcks. Liksom de ska uppleva teater, musikföreläsningar och besöka biblioteket bör även biografen besökas. Upplevelsen av att se en film förstärks av stor bioduk, bra ljud och att visningen av filmen är avskärmd från annat runt omkring på ett sätt som inte sker då film ses på en tv-bild. Lärare har anmärkt i enkäten om den positiva effekt skolbion ger som social träning för barnen att besöka en annan lokal utanför skolmiljö och att där samverka med andra barngrupper.
2. *Film som berättelse.* I de reviderade skolplanerna påpekas filmens möjlighet för eleverna att lära sig förstå sin samtid genom att filmerna tar upp historiska och nutida ämnen. Många lärare använder idag filmen som en igångsättare av diskussioner, där innehållet diskuteras och där ämnen som historiska händelser, sociala förhållanden och relationer är av stort värde. Ett flertal gånger ställs även en viss films berättelse i fokus för att ta upp ett exempel inom ett

34. Ansökan om stöd till..., s. 3

35. "Film lyfts fram i grundskolans nya kursplaner" av Klas Viklund från *Zoom* (www.sfi.se), samt Utbildningsdepartementets Pressmeddelande 2000-03-02

visst tematiskt område. Film har stor genomslagskraft; många lärare har påpekat hur filmen på ett annat sätt än litteratur snabbt når eleverna, framförallt de med läs och skrivsvårigheter. Vid ett par tillfällen har vi muntligen blivit kontaktade av lärare i svenska som andraspråk som har uttryckt skolbions stora betydelse för undervisning. En återkommande respons i enkäterna, för många olika stadier är att fler filmer ska visas på skolbion. På grund av att Roxy endast har en salong till förfogande är den redan så pass uppbokad som det är möjligt. En fundering finns att det kanske skulle behövas fler salonger, vilket skulle möjliggöra att två filmer skulle kunna visas parallellt under samma veckor. En fundering i dagsläget är att göra om Roxys källare till en salong "Roxy 2", för digitala visningar. Bio Roxys filmer är dock bara en del av materialet för att bedriva filmpedagogisk verksamhet. Skolbion har även tryckt på att övrig film bör visas och diskuteras, som hyrpaket från Film i Örebro län och från IT-Media. Men att se film på enbart det sättet är inte önskvärt eftersom den kulturella miljön biografen då försvinner och därför är en andra salong på Roxy önskvärd. För ämnet svenska återkommer flera gånger uttrycket "det utvidgade textbegreppet". Detta avser att förutom skrivna och talade texter ska även bilder inkluderas i ett textbegrepp, och film blir på så sätt ett alternativt läromedel till litteraturen. Här finns en viktig faktor som ofta kommer i skymundan; filmens eget uttrycksmedel som ligger till grund för hur en berättelse skapas och uppfattas av publiken: hur filmens språk kommer till uttryck; filmens form, som ligger till grund för vad som förmedlas, som skiljer sig från det skrivna språket, tekniken som bygger upp filmens berättelse, som möter oss annorlunda än vid läsning. Många lärare använder film som en bas för att diskutera innehållet men har inte kunskap om film som uttrycksmedel, hur filmens "bokstäver" och "ord" skapar uppfattningen om berättelsen, vilket har tryckts på och resulterat i att kurser erbjudits inom det området.

3. *Film som medium*. Vad olika tekniker innebär för uppfattningen av en film och hur film berättar, ligger även till grund för studier av film, och all rörlig bild, som medium. Film förmedlar värderingar. Men hur gör den det, och varför förstår/tolkar vi som vi gör? Här finns också en viktig kunskap i att hämta när det gäller förutom val av tekniker också, vem som gjort dessa val och i vilket syfte. Fokus i detta sammanhang är på äldre årskurser; högstadiet och gymnasiet; att utveckla förmågan att analysera rörlig bild och sätta filmen i relation till övriga samhället. Hur används film som propaganda, hur påverkas vi, vilka ekonomiska och politiska faktorer styr? Barn och ungdomar ser mycket rörligt bild (tv och film), därför är det viktigt att skolan tar upp det, lära sig hantera bildflödet genom kunskap om filmen som medium, nyheter men även propaganda i spelfilmer, analysera och samtala om rörlig bild (mediekritiskt tänkande). Det är en medborgerlig rättighet att lära sig läsa

ord i skolan, men mycket kommer likväl från bild, vilket också borde vara självklart, för att undvika bildanalfabeter! Detta har inneburit att skolbiofilmerna inte alltid har varit filmer som betraktas som ”konst”, utan många populärfilmer eftersom det når många människor. Det är lika intressant att undersöka och prata om filmer som de sett som underhållning, eller på tv, eller internet, vad visas, hur och av vem. Ämnen som film- och mediekunskap är inte ett eget ämne på de flesta skolor, endast de med inriktning media eller som tillval. Film- och mediekunskap behöver inte vara ett ämne, men bör genomsyra de flesta ämnen, vilket gör att lärare oavsett undervisningsämne, inte bara lärare i svenska och samhällskunskap bör få fortbildning i film- och mediekunskap.

Utefter dessa punkter har skolbions verksamhet motiverats, och vad som har skett i praktiken är att projektledaren har informerat om filmpedagogikens betydelse, ordnat visningar och material, haft kontakt med lärare, funnits till stöd för att anpassa verksamheten till vad skolorna efterfrågar, ge förslag på undervisning och försökt samverka med andra aktörer i olika projekt. För den första punkten har inte så mycket krävts som resurshjälp, utan det har mest handlat om att göra lärare uppmärksamma på att möjligheten med skolbio finns. När det gäller punkt två och tre är det alldeles för ofta så att filmerna studeras som litteratur utan att hänsyn tas till att film är en annan uttrycksform och förmedlar berättelser på ett annat sätt. I lärarutbildningen ges ingen undervisning i filmkunskap, och därför har fokus varit riktad på att stödja lärare genom kurser och samtal om hur film kan studeras, samt att hitta passande filmer med tillhörande material. Nedan följer en mer detaljerad beskrivning av vad som gjorts och med vilket resultat.

6. Information, distribution och administration

Inledningsvis under projektets gång koncentrerades arbetsinsatserna på att få alla medvetna om att skolbion existerade och vilka möjligheter som denna verksamhet erbjöd. Detta gjordes utifrån strategier om att informera om skolbio utifrån ovanstående skäl för skolbion i olika sammanhang till politiker, tjänstemän, skolledare, lärare, studerande och elever vid kurser, samt till andra instanser då möjlighet gavs. Förutom de möten som nämnts blev filmpedagogen intervjuad i lokalradion och i kommunens tidning *Sveas Puls*. Även gymnasieskolornas tidningar kontaktades med vad som skulle ske under hösten. Jag försökte informera vid alla tillfällen som gick: under konferensen Kultur för lust och lärande, innan en (av Film i Örebro län anordnad) förhandsvisning för lärare av *Truman show* på Sandrews, jag presenterade mig på ett möte på kulturskolan och medverkade på informationsdagen för nya filmvetenskapsstudenter på universitetet. Senare under

periodens gång även vid kulturcentra och på alla de möten där jag fick delta. Till en början var målet att alla skulle veta att skolbio fanns och vad det var och varför den fanns, så småningom handlade informationen mer och mer om att visa på att den var en uppskattad verksamhet och betydelsen av att behålla den. Resultatet har blivit att kunskapen om att skolbio finns och den kunskap är väl utspridd, dock uppkommer aldrig några beslut om hur en sådan verksamhet skall bedrivas eller finansieras.

När den första skolbiotermnen inom projektet inleddes informerades lärare och skolpersonal om verksamheten genom ett utskick om höstterminens filmer i ett tryckt häfte, precis som föregående terminer, vilket även har gjorts varje termin under projektets gång, samt även efter projektets slut. Förutom det tryckta häftet som skickades till samtliga adresser i en lista över kontakter på skolorna, som inte hade uppdaterats på ett par år, lades även programmet och skolbion ut på Bio Roxys hemsida www.bioroxy.orebro.se.

Underlaget för hemsidan påbörjades under 1998 och kom igång våren 1999. Skolbion kom med hösten 1999. Hemsidan har varit ett bra alternativ till det tryckta bladet under perioden. Hemsidan är lättnavigerad med en öppningssida med en meny där skolbio finns med, samt att den offentliga bion och skolbion har varsina kolumner med för veckan pågående visningar och aktiviteter, som uppdateras varje vecka. I skolbions kolumn ges förutom information om filmen som visas även aktuella lediga platser. Under skolbion i menyn finns fyra olika underrubriker. Först en presentationssida med information om skolbion och poängen med att driva filmpedagogisk undervisning, med länkar till Svenska filminstitutets sida för skolbio och till Örebro universitets filmvetenskapliga utbildning. Den andra underrubriken innehåller hela programmet för pågående termin med information om filmen såsom längd, kortfattad handling, åldersgränser, produktionsfakta och bild från filmen. Länkar finns till filmhandledningar eller andra sidor där lärare kan finna pedagogiskt material. Vid ett tillfälle i samband med visningar av *Spring Lola* hörde en lärare av sig och tipsade om länkar som också lades ut på Roxys sida. Här ges även regler vid visning, information om hur man bokar och när, samt hur personalen på Bio Roxy kontaktas. Den tredje underrubriken handlar om uthyrning av lokaler (salong och källare) för filmvisningar och undervisning för skolor. Den fjärde underrubriken informerar om de kurser som erbjuds lärare och elever, förslag på innehåll och kostnad, med information och länk till Film i Örebro län och deras kurser. På hemsidan finns information om alla Roxys aktiviteter och kontaktpersoner med länk till mejl. Här har det tidigare funnits en kontaktruta där sidans besökare kan skriva i frågor, funderingar och förslag som skickas till personalen. Den har tyvärr tagits bort då den inte fungerade på kommunens server. En sådan hade varit bra att ha, dessutom skulle en sådan behövas även för skolbio. Alla äldre program finns med under arkiv, så att sidans besökare kan gå tillbaka och se vilka filmer som visats tidigare terminer både på offentlig bio och

skolbio. Samtliga skolbiotermener sedan hösten 1999 finns med, undantaget våren 2000.

Skolbioprogrammet har under projektets gång lagts ut på hemsidan innan det tryckta programmet har distribuerats, detta på grund av att det tar längre tid att trycka det på tryckeri, och att det har varit ett bra sätt att snabbt få ut information om nya filmer eller nya arrangemang. Många gånger har det tryckta programmet blivit försenat (framförallt höstterminens) på grund av semestrar och annat, samt ibland missförstånd med tryckeriet. Inför vissa terminer har brev skickats ut med lista på vilka filmer som visas och vilka datum, eftersom det har påpekats att det tryckta programmet kommer så sent och att många lärare vill ha långsiktigare planering. Under terminernas gång har även brev skickats ut med uppdatering om platser, samt i slutet av terminerna har brev om förslag till nästa termin skickats ut tillsammans med handledningar på föreslagna filmer, med önskemål om att lärare kontaktar projektledaren med synpunkter och förslag.

Flera brevutskick har kontinuerligt gjorts under terminernas gång. Främst information om pedagogiska aktiviteter och hjälpmedel, nya filmer och projekt, festivaler samt mycket mer som nått projektledaren dels från Svenska filminstitutet, men även direkt från distributörer, Film i Örebro län och andra verksamma filmaktörer. Vid ett tillfälle gjordes även ett utskick till alla bibliotek och skolor i länet att vi skänkte böcker som funnits på Roxy och inte nyttjades som Margareta Rönnebergs bok *En lek för ögat, 28 filmberättelser av Astrid Lindgren* och boken *Inte bara Emil, bok blir film* (redaktör Elisabet Edlund och Andreas Hoffsten). Då kördes metoden "först till kvarn" och responsen blev god. Förutom informationsfoldrar har även exemplar av *Zoom* delats ut i ett försök att uppmuntra skolorna till prenumeration.

De senaste åren har ett nyhetsbrev skickats ut om all offentlig verksamhet till e-postprenumeranter en gång i veckan med allt som händer på Roxy när det gäller offentlig verksamhet. Ett nyhetsbrev om skolbion efterfrågades och startades också. Hur många utskick som gjordes med skolbio vet jag inte, eftersom det inte var ett med bestämt intervall återkommande utskick. Jag vet i nuläget inte när det senast gjordes, ej heller om det finns kvar med aktuella e-postkontakter.

Förutom utskick och hemsida har affischering av kommande och pågående filmvisningar. Affischer på skolbiofilmerna har satts upp på Stadsbiblioteket, samt på biografen och i källaren på Bio Roxy. På affischen i foajén har uppdaterade lappar satts vilka visningar, tider och datum, som det fortfarande fanns lediga platser till. Till en början skickades även affischer ut till ombud på skolorna för att sättas upp på lämplig plats, samt till skolbiblioteken. Men de senare åren har filmerna blivit så snabbt uppbokade att det har varit onödigt att skicka ut affischer då filmerna har varit slutsålda när informationen nått dem. Hemsidan har därför framstått som ett bättre och billigare alternativ att informera om kommande och pågående filmer med uppdatering om lediga platser. Vid önskemål har dock

affischer skickats till skolor då sådana har efterfrågats eftersom skolorna tycker att det är trevligt med filmaffischer.

På grund av att inte så många beställde skolbio första terminen, tillämpades strategin att ringa runt till skolorna för att kontakta dem som fanns på vår utskickslista. Då upptäcktes att många av namnen på kontaktlistan var gamla, och då de inte arbetade kvar nådde inte informationen de andra på skolorna. Denna rundringning resulterade i att nya namn gavs och att listorna kunde uppdateras. Förhoppningsvis behövs inte information om att skolbio existerar ske telefonledes då skolbion efter detta projekt är känt på skolorna, men om inte de nu existerande listorna underhålls kommer situationen bli likartad som den var vid projektets början då omorganisationer leder till lärarbyten och kontakterna på skolorna går förlorade.

I enkäten som skickades ut frågade jag om hur lärarna ville få information om visningar och kurser (denna fråga ställdes till samtliga, en fråga ställdes enbart till ombuden, för svaren på den frågan se vidare under rubriken "Ombud"). De flesta svarade att de ville ha ett tryckt blad/häfte, cirka hälften att de ville ha utskick på e-post och ett fåtal att de ville ha information på hemsidan (flera hade föreslagit flera alternativ, det vill säga att de vill ha information både på papper och elektroniskt). Någon föreslog post till skolan och någon att vi skulle annonsera i tidningar om kurserna med motiveringen att fler skulle komma. Detta svar är ett exempel på att Bio Roxy och Film i Örebro län blandas ihop. Roxys kurser har alltid under projektets gång anordnats efter önskemål av en viss lärargrupp eller av enskild lärare till elever och har därför inte haft problem med närvaroantal. Film i Örebro läns kurser däremot är delvis anordnade som erbjudanden och på någon kurs har endast ett fåtal anmält sig, vilket kan vara vad som åsyftas.

Information som de som svarade på enkäten önskade var mest om visningar och undervisning. Men även information om festivaler, arrangemang och om Bio Roxys övriga verksamhet önskades. Frågan utformades så att jag föreslog svarsalternativ, men att egna alternativ även gick att lämna. På denna fråga föreslogs dock enbart att det fanns önskemål om att få information om bio för förskola och filmer för små barn, vilket mer kanske är ett önskemål om mer av den verksamheten, då all information om filmerna oberoende åldersgrupp är likvärdig.

För övrigt, vad det gäller administration runt skolbio, har kontakter etablerats med skolor, universitet och regionalt resurscentra, samt många andra skol- och kulturaktörer. Till stor del har tiden ägnats åt administration av för- och efterarbete med visningar och undervisning, framförallt kontakter med lärare och att ordna upp ombudslistor och kontaktnät. Den administrativa processen är ett nödvändigt ont, men ointressant att redovisa utförligare och berörs därför, om det är av betydelse, i relation till tillhörande verksamhetsområde nedan; arbetet med ombud, visningar, kurser och övriga arrangemang.

7. Ombud

I dagens läge finns 40 personer på utskickslistan som får programmet. Ett utskick gjordes till samtliga, om de inte svarade ströks de. Dagens kontaktlistor vet jag inte när de uppdaterades senast, och de bör göras det varje termin så att de inte förfaller som de gamla kontaktlistorna för skolbion gjorde. Alla kan boka platser, beställa kurser och lämna önskemål om filmer och verksamhet, men det är lite av en chansning att lägga in filmer som enbart en lärare på en skola önskat. Det bästa scenariot vore om det fanns en representant på varje skola och stadium för grundskola, samt en representant på varje skola och program för gymnasiet, som höll kontakt med projektledaren.

På grund av att mer inflytande för lärarna eftersträvades framhölls värdet av kulturombud och filmansvariga på skolorna. Kulturskolan hade redan ombudslistor, vilket skolbion fick ta del av. Även på Bio Roxy fanns sedan tidigare en kontaktlista till vilka utskick om skolbion skickades. Den första terminen användes Bio Roxys lista. På grund av att programutskicket gav dåligt gensvar, skedde rundringning, vilket resulterade i att nya namn gavs till listan och gamla ströks. Den nya roxylistan kombinerades med Kulturskolans lista på kulturombud och i samband med ett programutskick skedde en förfrågan om vilka som kunde tänkas vilja vara representanter för skolbio på sin skola. I många fall var det inte de som var kulturombud för Kulturskolans verksamhet som ville ansvara för skolbiofrågor, en del ansåg att de redan hade mycket att göra och, då de inte fick tid till kulturfrågor i sin tjänst utan att de skedde utöver, kunde de inte åta sig mera extraarbete. Detta är ett faktum som gör att jag anser att det borde vara genomgående för alla kommunens skolor att ordna så att kulturombud får någon form av tidsmässig ersättning för sitt arbete så att det jobbet värdesätts, likartat till exempel om de är klassföreståndare och då får timmar för det.

41 personer finns just nu som har anmält sig att ansvara för skolbio på sin skola och med dessa hålls närmare kontakt. Idén är att de ska vidareförmedla utskick från projektledaren och representera sin skolas önskemål om skolbioverksamhet, det vill säga vara länken mellan skolan och projektledaren. De flesta har varit med sedan projektet startade, ett par nya har tillkommit, och några har bytts ut. Kontakten med skolorna bedöms som bra, dock har det framkommit med enkäterna att all personal på skolorna inte känner till vem som är kontaktperson, vilket då troligen innebär att informationen på skolorna inte fungerar önskvärt.³⁶

Situationen som den är nu är att alla ringer och bokar, och de har inte alltid koll på om någon har bokat tidigare för deras klasser (gäller främst gymnasiet,

³⁶ Av 56 svar på den frågan var det 16 som visste, 31 visste inte men två av dem föreslog namn, åtta stycken svarade att de inte hade någon och en svarade att det inte behövdes. Observera att frågan utformades så att de som inte själva var ombud skulle svara, det vill säga de 24 som på en tidigare fråga fyllt i att de har varit ombud vet själva om att de är det, vilket skulle göra att ändå hälften (40 personer) av de som svarade vet vem som är ombud.

grundskolan verkar ha pejl på detta). Ett bra kontaktnät är viktigt för att informationen ska gå så smidigt som möjligt, men då krävs ordning i två led; projektledaren bör ha fortlöpande, frekventare kontakt med ombuden genom möten, och ombuden som ansvarar för sin skola bör se till att alla på skolan får informationen. Förutom träffar med projektledare och ombud där kommande skolbiosäsosonger diskuteras så bör även förhandsvisningar och kanske resor till filmfestivaler ordnas. Nu har Bio Roxy skaffat ett nytt datoriserat biljettsystem, så inom en snar framtid kanske det finns en möjlighet att skolorna kan boka själva via internet, och på så sätt förenkla den administrativa processen med bokningar till visningarna.

Vad det gäller den kontakt jag har haft med ombuden, försökte jag anordna ett möte redan den första terminen. Jag bestämde denna gång att årskurs sju till nio skulle vara i fokus på grund av rykten om att det var det stadiet som minst besökte skolbion. En specialarrangerad kväll planerades med diskussionsträff, visning av pedagogiskt material och tilltugg. Intresset var denna gång lågt och endast tre personer anmälde sig. Året efter (hösten 2001) försökte jag igen och denna gång var flertalet av högstadieskolorna representerade vid mötet. Det blev lyckat och flera intressanta åsikter ventilerades, bland annat förslag på filmer, önskemål om aktiviteter och pedagogiskt material, samt att Bio Roxy skulle införa ordningsregler vid visningarna. Tanken var att ett möte skulle ordnas varje termin för att diskutera den termin som varit och den kommande. Tyvärr blev jag sjukskriven våren 2002 på grund av en ögonskada (och kunde varken läsa, använda dator, se på tv eller bio) och kunde därför inte utföra några av mina arbetsuppgifter. Ingen vikarie sattes in för skolbiodelen och det enda som fortlöpte under perioden jag var borta var visningarna. Mötet ställdes därför in, och upptogs sedan inte heller följande terminer. Här är det läge för självkritik, då jag inte kan minnas varför jag inte kallade till ett möte hösten 2002. I enkäterna efterfrågades möten med till exempel svensk- och solärare, så att de skulle få möjlighet att lära känna varandra. Detta tycker jag är en ypperlig idé, och olika nätverk bör struktureras bland kommunens skolor, för ombud, ämneslärare, kulturombud etc.

Kontakten för övrigt har främst bestått i brev och e-postutskick, där kontakt har hållits via e-post. Utskick har gjorts om filmpedagogiska aktiviteter i Örebro och om filmaktiviteter i resten av landet. Information om kommande filmer med tillhörande filmhandledningar har skickats, samt förfrågningar om hur skolbion ska se ut följande termin med önskemål om filmförslag, samt önskemål om att få veta om skolorna jobbar med något speciellt ämne eller tema kommande terminer. Även om samlade svar från ombuden som representant för deras skola hade föredragits, var alla lärare och skolpersonal välkomna att kontakta mig, vilket gjordes bland annat runt Minnesdagen vt-03. Jag frågade i enkäten om de hade förslag. Många verkar inte ha vetat om att möjligheten fanns, och några tyckte det var ett bra tips. (Om önskemål från enkäten och tidigare, se nedan om visningar.)

I enkäten ställdes frågan om de hade varit ansvariga för skolbiofrågor på sin skola. 24 personer svarade att de hade det. Av dessa 24 ville de flesta få information genom brevutskick, men många svarade även e-postutskick. Färre hade önskat möten och att få information genom hemsidan. Egna förslag var bland annat förhandsvisningar.

För att ge ombuden någon form av ersättning för sitt arbete med att representera och sköta ansvarsfrågorna får ombuden besöka samtliga Bio Roxys offentliga visningar gratis (när det gäller skolbiovisningar får lärare gärna besöka en tidigare visning gratis innan de går med sin klass, vilket gäller alla lärare, inte bara ombuden). På så sätt ger det ombuden en möjlighet att bedöma om de filmer som visas på Bio Roxy även fungerar till skolbio. Enligt enkäterna är det ungefär hälften av de svarande ombuden som nyttjar detta. Detta system har vi använt istället för inbokade förhandsvisningar. När jag inledde projektet meddelades mig att förhandsvisningar hade figurerat förut, men att det hade varit mycket dålig uppslutning, så att det i stort sett inte var någon idé att bekosta extra visningar av filmer innan.

Ett prov gjordes dock igen att ha förhandsvisning, då distributionsbolaget Sonet i samband med *Lilja 4-ever* erbjöd en gratis förhandsvisning för de lärare som skulle se filmen med sina klasser, så att de var beredda på filmens innehåll. Denna gång skrevs förhandsvisningen med i skolbioprogrammet, det tryckta och på hemsidan, och låg med som en visning lärare kunde boka kostnadsfritt. Denna förhandsvisning blev en totalsuccé, då det flera dagar innan var totalt utsålt och telefonerna fortsatte ringa med önskemål om platser. Av de som svarade på enkäten var det endast 21 personer av 87 som hade besökt förhandsvisningar. Jag hade även önskemål om synpunkter på arrangerandet av förhandsvisningar. Många svarade att förhandsvisningar var bra, gärna fler eller i alla fall en per läsår.

Efter erfarenheten med *Lilja 4-ever* så sattes förhandsvisningar åter på schemat. Tyvärr hade då min filmpedagogtjänst gått ut tillsammans med tiden för projektet. Men istället anordnade Film i Örebro län förhandsvisningar av *13* och *Whale Rider* på Bio Roxy hösten 2003. Även om det denna gång inte var helt utsålt så var många lärare där, vilket bådade gott för en fortsättning på att visa filmer i förhand. Under Örebro läns filmfest våren 2004 förhandsvisades därför vårens skolbiofilmer. Denna gång kom ingen? Eftersom jag inte var med vet jag inte vad det berodde på, men eftersom filmerna sedan bokades som vanligt, är frågan om någon på skolorna överhuvudtaget visste om att filmerna visades?³⁷

³⁷ I detta fall verkar det som det var osäkerhet mellan aktörerna vem som skulle marknadsföra visningarna. Ingen information skickades ut till Roxys kontakter på skolorna och Film i Örebro län hade bara festivalprogrammet.

8. Filmvisningar

Ett mål som beskrivs i ansökan var att skolbion skulle nå alla elever inom Örebro kommuns skolvärld. Jag är osäker på hur många elever det finns på Örebro skolor i dagsläget, men en siffra som förekommit är cirka 25 000 elever. Tanken var att samtliga elever en gång per läsår skulle besöka skolbion. I enkäten så varierar det från ingen till tre-fyra gånger per termin. De flesta ser dock skolbio en till två gånger per termin. Men med snabb uträkning är det då inte alla elever som besöker skolbion utan högst hälften. I ansökan angavs målet att vara första läsåret 90 visningar och 10000 besök, andra läsåret 135 visningar och 15000 besök och tredje läsåret 180 visningar och 20000 besök. Antalet besök blev dock över förväntan då vi första läsåret hade 123 visningar och 12297 besök, andra läsåret 143 visningar och 17433 besök, samt tredje läsåret 161 visningar med 20165 besök. (För filmer och visningsstatistik se bilaga 5.) Efterfrågan på visningarna var så stor att vi utan problem skulle kunna ha ännu fler besök, om vi bara hade råd med fler visningar.

Eftersom det bestämdes vid projektets början att inga ekonomiska faktorer skulle avgöra vilka skolor som hade råd att besöka skolbion sattes en symbolisk summa på fem kronor per plats för filmer i det fasta programmet, vilket är ett rejält subventionerat pris då dess intäkter egentligen skulle täcka filmhyra, filmfrakt, lokal och lön för maskinist. Tanken som fanns var också att eftersom bibliotekets böcker lånas gratis, varför skulle då inte filmer likväl vara gratis för skolorna; det vill säga varför är litterära upplevelser gratis, men inte filmiska upplevelser? En fundering som förekommit var att även skolbiofilmerna skulle vara gratis för skolorna, men då krävs ökat anslag från kommunen och i dagens läge verkar det vara en omöjlighet då inte ens den enda tjänsten för filmpedagogik och skolbioverksamhet kunde behållas. Hösten 2003 höjdes också priset till tio kronor per plats. Nu har det senare visat sig att det inte alltid är skolorna som betalar för biobesöket, utan att lärarna samlar in pengar från eleverna. De senaste terminerna har betalning skett cirka 50% kontant och 50% på faktura. Jag missade att ställa frågan i enkäten vem som betalar för visningarna, men en uppskattning skulle vara att cirka 50% betalas av eleverna. Så i nuläget betalas visningarna av elever, lärare, samt kommunen genom det subventionerade priset. Att eleverna betalar för visningarna anser jag dock inte vara riktigt. Filmvisningen behandlas då som en utflykt eller dylikt och inte som läromedel.

Det fasta programmet har bestått av cirka 10 filmer som visas en till två veckor i sammanlagt cirka 15 veckor. Datum bokas in i början av terminen och till en början läggs visningar ut måndag till torsdag 9.30. Men om en film blir populär läggs extravisningar in lediga tider resten av dagarna och även fredagar eller om den filmen som följer veckan efter inte är uppbokad, kan den populära filmen gå kvar ytterligare veckor.³⁸ Största succén hittills är *Vingar av glas* som gick i fem veckor med 35 visningar och 4462 besök. I enkäten frågas det om de har fått

platser till filmer i det fasta programmet som de ville se och de flesta har svarat att så är fallet. Men vissa har även svarat nej, om man är snabb får man plats och att filmerna blir snabbt uppbokade. Dock så anmärks det i enkäten att det då brukar finnas andra bra filmer att välja och det faktum att extravisningar ordnas på samma filmer.

Filmerna har valts med blandning av filmpedagogens egna åsikter om filmer som går bra att arbeta med (planering inför egna kurser), önskemål från lärare, filmer som rekommenderats och behandlats i tidskriften *Zoom* genom till exempel filmhandledning. I flera fall har jag själv använt filmerna till kurserna i filmkunskap. Filmerna är tänkta att vara bra fördelade i ålder, så att alla åldersgrupper har filmer att välja på. Även att filmerna kommer från olika länder, även om önskemål från lärare ofta handlar om svenska filmer (och det är även de som ofta går bäst). Eftersom vi i Örebro har riksgymnasium för döva och hörselskadade samt en grundskola för döva och hörselskadade elever, önskas ofta att de svenska filmerna är textade, och detta har även inneburit att filmer som *Bortom tystnaden* och *Antonias resa* gått väldigt bra.

I brevutskicken inför kommande terminer har jag önskat att lärare ska ha synpunkter på mina förslag till filmer (som de har informerats om via brevutskick), och gärna komma med egna förslag. Denna feedback har fungerat skapligt. Lärare som har haft önskemål har hört av sig och de önskemålen har vi försökt åtgärda. Dock önskas att så många som möjligt hör av sig och ger synpunkter om filmerna passar eller inte. Nu har det verkat som om filmerna passar, eftersom många bokar in sig på nästa termin, men mer dialog vore önskvärt. Enligt enkäten är det enbart fem personer av 51 som angett att de haft önskemål inför kommande terminer. Fler har funnits, men möjligtvis har dessa då inte svarat på enkäten. Av dem som svarade på enkäten fanns det personer som inte visste att det gick att önska filmer, men tyckte att det var en bra idé.

Vad jag anser vara viktigast med filmerna som visas är att de tar upp aktuella frågor och är möjliga för många att använda i undervisningen beroende på innehåll eller form. I enkäten önskades synpunkter på filmval till det fasta programmet och merparten verkar nöjda och tycker att filmerna som visas är bra och att det är ett bra urval. Flera förslag ges dock som fler filmer överhuvudtaget, flera visningsdagar och tider per dag, fler visningar av populära filmer, fler independent filmer, inte så dystra filmer som nu utan mer variation på tema, filmer som knyter an till teman i skolan för vissa årskurser, mer lättförståeliga filmer (respondenten hade elever på högstadiet som inte fattade *Hero*), roliga filmer, Lindgren-filmer, Anders & Sören-filmer, nyare filmer för 7-10 år, mer svensk film, spansktalande

38. Begränsningar angående hur många visningar som kan hållas beror på två faktorer: dels hur mycket ekonomin tillåter, dels hur mycket biografsalongen är uppbokad. Skolbion är garanterad fyra förmiddagstider i veckan. Flera visningar kan oftast läggas in, men andra aktiviteter förekommer som gymnasieskolans filmkunskapskurser, Norrskens visningar och Örebro universitets filmvetenskapliga visningar. Det är alltså andra pedagogiska visningar som "konkurrerar" om tiderna, vilket är acceptabelt.

filmer, fler textade filmer, kortare filmer för förskola, fler för yngre, fler filmer till ålder 7-9, fler filmer årskurs 4-6, fler till högstadiet och fler för gymnasiet. Jag har tidigare berört att om alla medel fanns (tid och pengar) skulle fler filmer och fler visningar ordnas. Inget av önskemålen var mer representerad än andra, vilket gör det svårt att prioritera ett visst önskemål, till exempel om det skulle vara fler filmer för högstadiet skulle det bli färre filmer för yngre barn och tvärtom. En synpunkt som vi försökt eftersträva och självklart kan åtgärda är att se till, att om vi visar svensk film, ska vi försöka få en textad version. Av de filmer som vi visat under den här perioden har textade kopior önskats, och vi har fått textade kopior när det har funnits. Möjligheten finns även att ha en tolk på en scen vid filmduken, vilket har används.

Flera av filmerna har tidigare gått på både Bio Roxy, Sandrews och Filmstaden i Örebro. I de flesta fall är det inget problem att få filmer. Ett par undantag har funnits. När det gäller filmer från Folkets Bio vill de ofta att vi även kör filmerna på offentlig bio. Vid visningarna av *Snatch* fick den inte marknadsföras i programmet eftersom den, när filmen bokades in till skolbioprogrammet, ännu inte visats offentligt på Sandrews, och distributören trodde då att den skulle tappa publiken om vi annonserade om att den skulle gå på skolbion senare under terminen. I vissa fall har det varit för dåligt med kopior. Tyvärr har det gällt filmer som lovordats eller varit omtalade och som exemplifierats som bra skolbiofilmer i bland annat *Zoom*. Ett sådant exempel är *Billy Elliot*, och även *Bowling for Columbine*. När det gällde *Bowling for Columbine* var den efterfrågad av oss långt innan premiärdatum hade satts. Vi fick avvakta många gånger med besked om att få kopior fanns och att den först skulle visas offentligt. Därför kändes det smått ironiskt när *Zoom* hade ett reportage om att en Stockholmsskola hade sett den, när vi på "landsbygden" inte fick den, trots idoga försök.³⁹

Förutom filmerna i det fasta programmet kan skolorna även beställa egna visningar av filmer. Dessa visningar givs till självkostnadspris, det vill säga skolorna betalar hyra av lokal och personal, filmhyra samt filmfrakt. Skolorna kan här välja bland de filmer som finns i distribution, och de väljer själva hur många platser upp till maxantal tillåtet i salongen de använder. Dessa egna visningar kan ibland ordnas som något "extra" för nöjes skull, eller som för årskurs nio på Adolfsbergsskolan, som varje vårtermin ser *Schindler's List*. I enkäten frågade jag om de någon gång beställt en egen visning och 18 stycken svarade ja. I detta fall tror jag att det inte rör sig om enbart filmer utanför det fasta programmet, utan att vissa av ja-svaren är att de beställt extravisningar på det fast programmets filmer, men på en ny tid.

Administration runt visningarna har ändrats under åren. Till en början gjordes bokningarna på papper, men ersattes sedan av ett bokningssystem, som är effektivt när man behöver söka efter en visning, en bokning eller att göra statistik efter färdig termin. Proceduren är sådan, att efter att visningarna i det fasta programmet

³⁹ Se reportage från *Zoom* på www.sfi.se

meddelas på hemsidan och genom utskick, sätts ett första bokningsdatum. Bokningar tas endast emot via telefon, ej via fax eller e-post, då dessa inte kan garanteras att de når fram. Vid bokning uppges önskad visning och tid samt antal platser, och en bokningsbekräftelse skickas. Bokningarna idag är en omständlig procedur då många visningar är uppbokade när lärare kommer fram på telefon, och en del har anmärkt i enkäten att det är svårt att komma fram på telefon och att visningarna snabbt blir uppbokade.

I enkäten har trots det de allra flesta skrivit att administrationen fungerat bra, men förutom ovanstående problem har ett par anmärkt att de vill ha en tydligare bokningsbekräftelse med förslaget att den skulle kunna skickas via e-post och att fakturorna ofta kommer sent. Angående fakturorna så är detta tyvärr ett led i att för få personer finns anställda på Bio Roxy och allt görs så snabbt det går. Någon har även lämnat önskemål om att kunna boka själv via nätet. Förhoppningsvis kan det nya datoriserade biljettsystemet möjliggöra detta och skulle då resultera i att det blev lättare att boka och mer tid över för Bio Roxys personal. En tanke har även funnits att Bio Roxys administration skulle ligga under Kulturskolan om Bio Roxy även framledes kommer att tillhöra Kulturskolan. Där finns fler resurser då det finns administrativt anställda, medan på Roxy är alla "allt-i-allon". Till en början var det tänkt att jag som projektledare och filmpedagog skulle sköta faktureringen av skolbion och det var även jag till en början som tog emot bokningarna skriftligt på papper. Till min lättnad kunde dock de övriga två anställda på Bio Roxy hjälpa till med det.

I många fall anmäler skolorna fler platser än vad som senare brukats, och ibland dyker klasser inte upp vid visning, vilket har gjort att det ibland framstår som att lediga platser funnits trots att vi hävdar det motsatta. Försök att åtgärda detta har skett genom att ordningsregler för bokning och visningarna meddelas på programutskicket och på hemsidan. Nu gäller att skolorna får betala för de antal platser de bokar även om de kommer färre personer till visningen, samt även att om de inte avbokat sina platser en vecka innan får de ändå betala för dem.

Övriga ordningsregler som satts upp, dels för trivsel vid visningar och dels för att trycka på att det rör sig om undervisning (på initiativ från lärare), i ett urval, är att vi kräver att lärare ansvarar för sina elever vid visningarna, allt ätande och drickande i biosalongen är förbjudet, mobiltelefoner ska vara avstängda och personalen har rätt att avisa personer som uppträder störande och inte respekterar våra regler. Om besökare anser sig bli störda, uppmanas de att kontakta maskinisten vid visningstillfället.

Som ett led i att dessa ordningsregler infördes frågades även om dem i enkäten och de flesta anser att visningstillfällena fungerar bra vad det gäller filmkvalitet, tider och betalning. Det påpekas dock att en del tycker att det är krångligt vid betalning och vårt önskemål om att inte betala med mynt har ifrågasatts. Någon påpekade att de har fått säga till om hörslina, vilket ska ingå och fungera i salongen,

vilket måste enbart bero på tillfälligt tekniskt problem. Vad det gäller betalningen önskar vi att skolorna samlat ihop pengar, om eleverna ska betala, och helst betala i sedlar på grund av att vi inte får sätta in mer än 50 kronor åt gången i småmynt. Dock är jag benägen att ifrågasätta varför eleverna över huvud taget ska betala för visningarna själva när filmen är att betrakta som läromedel och det är frågan om undervisning? Oordning har förekommit med betalning och elever utspridda i salongen oftast då lärarna kommer senare än eleverna till visning, och inte har koll på sina elever, samt dessutom låter dem ha med en femkrona själva och betala.

När det gäller ordningsreglerna vid visningarna anser merparten i enkäten att de följts, tyvärr svarade två stycken att det inte vet och två stycken svarade ”vilka?”. Även om dessa är undantag och så gott som alla lärare ser seriöst på skolbion, finns tydligen fortfarande de som betraktar visningarna som någon form av barnpassning. Självklart ska undervisande lärare (eller lärare som ansvarat för bokningen) delta på visningen tillsammans med eleverna. Tyvärr har det tidigare funnits lärare som själva inte sett filmerna med eleverna, men ändå tänkt diskutera den efteråt i skolan. Som filmpedagog har jag mycket svårt att se hur jag själv skulle kunna planera en sådan lektion.

De ordningsregler som inte anses ha följts är främst godisförbudet och att det är prat i salongen. Respons ges dock att det är bra att reglerna finns och de förslag som ges på vem som ska se till att de följs ska vara lärarna själva, även om det även föreslås att annan personal ska finnas där som ser till eleverna. Svårigheten med att Bio Roxy står för personal är att maskinisten, tillika kassören innan visningen, måste finnas i maskinrummet och övrig personal på Bio Roxy har kontorsarbeten, undervisning, möten, planeringsarbeten och måste befinna sig på andra platser än vid visning. Visserligen skulle det vara av intresse att ha en filmpedagog som kunde närvara vid samtliga visningar eller en fritidspedagog som kunde vara ”visningsvakt”, men som tidigare nämnts finns inte ens pengar till en enda tjänst med inriktning på skolbio/filmpedagogik, än mindre en extra tjänst enbart för visningarna.

9. Pedagogiska aktiviteter

Grunden och inspirationen till den pedagogiska aktivitet som fortgått under den här perioden har hämtats från kurserna i filmkunskap för gymnasieskolans individuella val. Många av filmerna som har funnits med på skolbioprogrammet har även visats för dessa kurser. Därför har jag själv planerat arbeten om filmerna för mina elever och funnits till hands via telefon och e-post för lärare som önskat förslag på arbeten runt filmen. Även filmerna som inte använts på filmkunskapskurserna har valts utefter deras potential att arbeta med både då det

gäller innehåll och form, och flera tänkta arbetssätt har framarbetats och sedan vid önskemål vidareförmedlats.

Filmpedagogen har även funnits tillhands för skräddarsydda kurser för beställare från skolorna. Kursernas innehåll har anpassats till vilka önskemål som finns: ett speciellt innehållstema, område inom filmkunskap eller efter en viss film. Förslag har lämnats, via informationsträffar och på hemsidan (där kurser har en egen underrubrik) med till exempel pedagogisk informationsträff med förslag på hur skolbiofilmer kan användas i allmänhet, filmens uttrycksmedel – berättande, teknik och estetik, filmhistoria, åskådare eller filmiska textrelationer. Till en början erbjöds kurser gratis för att skolor inte skulle hindras av ekonomin, men då övriga kurser på Kulturskolan kostar och behovet av finansiella medel ökade erbjöds kurser för 400:-/timme. Kurser kunde hållas vid ett tillfälle eller erbjudas i serie, samt då även i form av paketpris.

Till en början erbjöds filmpedagogens tjänster till både lärare och elever. Till olika elever på gymnasieskolan Virginska skolan gavs första året undervisning i filmteknik och berättande vid flera tillfällen, samt vid ett tillfälle dokumentärfilm. Tillsammans med Film i Örebro län besöktes Karolinska skolan i relation till visning av *Före Stormen*, samt eget besök med föreläsning om filmteknik och berättande. Ett problem som dock har uppstått med kurser för elever är att man som besökare i klassrummen mest blir en ”rolig gubbe” utan att det relateras till övrig undervisning. Vid det egna tillfället på Karolinska skolan satt undervisande lärare med och hade planer på hur undervisningen skulle kombineras med övrig undervisning, däremot vid ett av tillfällena med Virginska skolan kom lärarna efter att lektionen hade börjat och verkade inte ha förberett eleverna på vad lektionen skulle handla om eller hur det relaterade till deras övriga undervisning, vilket resulterade i en mycket tråkig lektion för både filmpedagog och elever. Av den erfarenheten, tillsammans med det faktumet att en filmpedagog inte skulle räckas till för alla elever inom kommunen, inriktades kurser istället på lärare.

Under perioden hölls ett par serier med föreläsningar för lärare på högstadiet, vilka besökte kurserna i arbetslag. Dessa tillfällen upplevdes som mer givande då de lärarna relaterade sin undervisning och sina ämnen till den nya kunskapen om film i undervisning kurserna gav. Vid dessa tillfällen gavs en introduktion till skolbio, förslag på undervisning med ämnesövergripande användning av filmmediet och filmpedagogiskt material, samt föreläsningar om filmens uttrycksmedel, filmhistoria och filmanalys.

Vid ett par tillfällen har jag som filmpedagog även blivit uthyrd till skolor, inte bara kommunens, för kurser som inte har varit relaterade till skolbion, som till exempel Rudbecksskolans filmkunskapskurser. Vid ett annat tillfälle skedde undervisning för musikvetenskapliga fakulteten för bildstudenter, där dock undervisningen kunde relateras till skolbion genom att visa på skolbions möjlighet för dessa blivande lärare. Vid ett par tillfällen har jag även varit utlånad till den filmvetenskapliga utbildningen vid Örebro universitet för hela delkurser.

Film i Örebro län har också haft kortkurser på dag- och kvällstid, som antingen skett på grund av efterfrågan eller som utannonserade, till vilka lärare eller andra intresserade har fått anmäla sig. Jag har tidigare själv hållit i kurser för Film i Örebro läns räkning om ungdomsfilm och skräckfilm. Jag har försökt relatera skolbiofilmerna till de kurser som Film i Örebro län erbjuder. Till exempel visades en Disney-film på skolbion när de hade bokat in föreläsare som hade kurs om familjebilden i Disneys filmer. Eftersom Film i Örebro län erbjuder kurser är det önskvärt med mer samarbete med skolbiofilmerna och deras kursutbud.

I enkäten till lärarna, om skolbion, ställdes frågan om de någon gång beställt kursverksamhet från Bio Roxy. Tio stycken svarade ja, men någon uppgav att det rörde sig om fortbildning för flera år sedan. En del av nej-svaren hade dock deltagit i kurs i filmkunskap, inte till skolan, men i Roxys lokaler (vilket skulle kunna vara en av Film i Örebro läns kurser). I en följdfråga önskades synpunkter på kurserna varav samtliga tyckte att de hade fungerat bra. För att veta vad för kursverksamhet som önskades, färdiga kurspaket eller skraddarsydd efter eget behov, frågades även om detta. De flesta svarade att de önskade båda. De därefter vanligaste svaren var färdiga kurspaket (men flexibla), sedan skraddarsydd med ett par förslag som barnet i amerikansk film och ungdomsfilm, några visste ej vad de önskade, och några ansåg att det inte spelade någon roll. Bio Roxy har även uppmontrat lärare att låna lokalerna efter visning för att ha en lokal med bra och välbehövlig teknisk utrustning för filmundervisning, vilket har nyttjats.

Förutom erbjudanden om kurser, samt stöd via e-post och telefon, har även pedagogiskt material ordnats till de flesta skolbiofilmerna. Till de flesta filmer som visades har filmhandledningar och artiklar från *Zoom* distribuerats i samband med att bokningsbekräftelse skickats ut. Vid ett par tillfällen har även läsex för att uppmontra prenumeration delats ut till ombud. Inledningsvis skickades även handledningar ut inför kommande terminer tillsammans med förslag på kommande filmer. På grund av att detta innebar stora kostnader för kopiering uppmontrades lärare att själv ladda ner filmhandledningar från Svenska filminstitutets hemsida, om de önskar filmhandledning i pappersform från Bio Roxy tas nu en kopieringsavgift på tio kronor ut. När det gäller filmhandledningar är det ett bra hjälpmedel för lärare, dock skulle det vara önskvärt med ännu fler handledningar till fler filmer. Jag har tidigare ett år, vid uppgiftslämnandet till "Skolbio i Sveriges kommuner", önskat ett bredare utbud vad det gäller filmhandledningar och främst för filmer riktade till yngre barn. Jag har inget statistiskt underlag, men tycker mig märka att fler populärfilmer och barnfilmer har varit representerade i *Zoom*. Många önskar dock att flera videoband med excerpter till filmerna finns tillgängliga. Vid ett par tillfällen har skolbion fått ett exemplar sänt till sig och funderingar på att göra extra kopior har funnits, men vi har inte haft de tekniska möjligheterna och inte heller vetskapen om det är lagligt att göra så.

'Ett annat pedagogiskt material som funnits i samband med kurserna är utdrag ur de kompendier som författats och använts av undervisande lärare för gymnasieskolans filmkunskapskurser på Bio Roxy. Dessa har dock endast använts då filmpedagogen själv hållit kurser då de varit direkt relaterade till kursens innehåll. En fundering finns att skriva ordning dessa kompendier, som behandlar filmform, filmhistoria och specialstudium om olika genrer, för att kunna publicera dem för att i ett vidare led användas av skolorna.

I enkäten svarar de flesta lärare att de tycker att den uppföljande undervisningen har fungerat bra. Någon har dock svarat dåligt, och tre stycken vet ej (hur det kommer sig har jag ingen aning om!). En del påpekar att filmhandledningarna är bra, andra önskar diskussionsfrågor och någon påpekar att deras egna kunskaper behöver bättras på. De arbeten som gjorts efter filmerna har mestadels bestått av samtal om filmen, men många har även temaarbeten eller undervisning i filmkunskap. Många har även någon form av skrivuppgift efter filmen, men också andra arbeten som etiska rollspel, teater, bilder, grupparbete, samt studier av relationen mellan bok och film. Under åren har teckningar av yngre barn, efterfrågats av mig, till exempel efter visningar av filmen *Hjälp jag är en fisk*. Dessa sattes upp i biografsalongen för att visa på hur yngre barns respons på filmer kan vara.

Under våren 2002 gjordes även ett utskick till lågstadieskolor om att få respons från visningarna av filmen *Shrek*. Detta gjordes av anledningen att jag skulle färdigställa min D-uppsats i filmvetenskap som behandlade intertextualitet i relation till verkliga åskådare. Jag önskade då få veta mer hur eleverna hade uppfattat filmen och vilken respons de gav över huvud taget utan att ställa speciella frågor för att inte styra mottagandet i någon riktning. Jag fick flera svar. Vissa av eleverna hade ritat teckningar, en del med kommentar till teckningarna. Andra hade skrivit brev, ibland till mig, och några hade fått svara på frågor. En del av lärarna hade skickat med hur de hade lagt upp lektionen, och vilken respons eleverna hade gett, i sammanfattad skriftlig form. Detta rörde sig inte om någon receptionsstudie, utan i kombination med att jag själv hade använt den filmen för kurser i filmkunskap och filmvetenskap, var avsikten att föra en teoretisk diskussion om textrelationsbegrepp, utefter egen observation om olika läsning beroende av åskådare. Informationen som gavs var mycket nyttig, och av stort värde för min uppsats, som lades fram vid Stockholms universitet höstterminen 2002.

Vid några av filmerna på skolbioprogrammet, som har byggt på böcker, har försök gjorts till att uppmuntra jämförelser mellan två medier. Detta gjordes bland annat genom att jag skickade ut artiklar från *Zoom* om ämnet, vidareförmedlade erbjudande om bokinköp, till exempel i samband med *Den osynlige* och *Elina - som om jag inte fanns* (hösten 2003), samt kontaktade stadsbiblioteket med förslag om att de skulle sätta fram dessa böcker som förslag på läsning eller göra något runt omkring dessa böcker i samband med visningarna (vilket troligen inte gjordes, eller missade jag det helt?).

Skolbiovisningarna används till många olika undervisningsämnen och teman. I enkäten angav de flesta att de använde filmen i Svenska, och även många i So/Samhällskunskap och Engelska. Flest svar per ämne var (i fallande skala) Relationer, Filmkunskap, Media, Historia, Tyska, alla, Social kunskap/träning, Svenska 2, Rörlig bild, Religion, ämnesövergripande, Franska, Etik och Biologi. Enstaka svar var Psykologi, Psykiatri, Omvårdnad, Social verksamhet, Historisk belysning, Estetisk verksamhet, Bild, Dans, Musik, Kulturhistoria, Nutida konst, Livskunskap, Hälsa, Idrott, Liv & Lust, No, Spanska, Språk, Sverigekunskap, Språkträning, Allmänbildning, Värdegrundsfrågor, Livsfrågor, samt Yrkeslära. Svaren anser jag vara mycket positiva då användningsområdena för film visat sig vara många, och inget ämne tycks vara omöjligt att använda film för, vilket understryker att en och samma film kan stå som grund för alla ämnen att behandlas ämnesövergripande. Som en uppgift för mina egna elever på filmkunskapskurser gavs att de, efter visning av en film, skulle fundera över hur den kunde användas i alla de ämnen som de själva läste i sitt program. Svaren var intressanta där dock de återkommande svåraste ämnena ofta var matematik, kemi och fysik, vilket dock inte borde vara helt omöjligt men att dessa ämnen får flytta fokus på filmen från innehållet till utomliggande faktorer som statistiska läsningar eller studier av ekonomiska och tekniska förhållanden vid filmproduktion.

Den pedagogiska hjälp som skolorna önskar är, enligt enkäten, främst tips på diskussionsfrågor och efterarbete, samt att handledningar är bra.⁴⁰ Några önskar föreläsningar och kurser, ett par har specificerat att de främst önskar analys, men även filmhistoria och teknik. Några önskar även mer bakgrundsfakta och information om filmen, en del vet ej, två önskar video med filmklipp. Övriga förslag är infokvällar om teman, översiktsprogram med tema, förslag på undervisning, film kopplat till undervisning, och information om bra material. Så även om detta i viss mån erbjudits av filmpedagogen, har det inte varit tillräckligt.

I enkäten ställdes även en fråga om de någon gång nyttjat det regionala resurscentrets (Film i Örebro läns) film- och mediepedagogiska verksamhet (visningar, föreläsningar och/eller kursverksamhet) eller andra till exempel IT-Media (före detta AV-Centralen), personal på den egna skolan, personallärare från Örebro universitet. Många svarar ja, men endast ett fåtal följer upp med vad. Den instans som flest använder var IT-Media med 23 stycken. Tre stycken svarade Film i Örebro län, två stycken personal från universitetet, sex stycken föreläsningar (några gäller Film i Örebro län, men alla skriver inte var), samt två personal på den egna skolan. Tyvärr var det två stycken som inte förstod frågan och 31 stycken svarade nej; en del av nej-svaren följs dock upp med att de lånat film från IT-Media.

40. Observera att det stundom inte framgår i svaren om det är så att de använder diskussionsfrågor och filmhandledningar och tycker det är bra, eller om det efterfrågas.

Enligt den ansökan som skrevs för finansiering för detta projekt var tanken att lärarna och projektledaren skulle diskutera filmen med eleverna exempelvis i klassrummet eller på biografen.⁴¹ Det blir dock lite svårt för projektledaren att uppfylla detta då det skulle vara svårt att hinna med att delta i undervisningen efter varje visning (se antal visningar och besök i bilaga). Om lärarna har velat stanna kvar i salongen eller använda källarlokalen för egen undervisning har det uppmuntrats. I vissa fall har projektledaren undervisat elever, men fokus har varit på lärarutbildning för att de ska ta med sig den nya kunskapen till sina elever, liksom att ombuden tar med information istället för att alla ska ha kontakt med projektledaren. Trots denna mening i ansökan står det att en filmpedagog/projektledare på Bio Roxy även krävs för att hålla i programgruppen, schemalägga biobesöken, visa filmer, vara ute och marknadsföra skolbio samt vara samarbetspartner med Kulturskolan.⁴² Visa film gör maskinisten, vilket är heltidsarbete för denne. Ska pedagogen hinna med det, prata till alla visningar, ha uppföljande arbete, samtidigt som den ska planera, informera och sköta administrativa frågor (till en början även fakturering och bokning, som dock togs över av övrig administrativ personal efter ett år)? Projektledaren/filmpedagogen har en halvtidstjänst för allt som rör skolbio, frågan är hur mycket som kan hinnas med i en stad som Örebro.⁴³ Ingen tycks ha insett att det kunde bli populärt och hur ska man kunna hinna med 10 000 personer per termin! Därför har inte undervisning i form av kurser varit inriktade på alla, men hjälp har erbjudits till dem som önskat, men tydligen finns ytterligare efterfrågan.Handledningar och stödsamtal har dock getts till dem önskat, vilket är många fler än de som har haft kursverksamhet. Tyvärr kanske inte alla vet om att kurser erbjuds eller att hjälp finns att få. Men det skulle ha blivit problem om alltför många hade frågat. Bäst vore om alla fick ta del av fortbildning och kurser, istället för den plottriga undervisning som bedrivits. Men om skolbion får fortgå med filmpedagog kanske alla arbetslag "betas av" i framtiden?

10. Avslut och framtid?

Målet och syftet med skolbioprojektets har stått på en grund med dålig struktur, organisation och kommunikation. Dessutom har det ofta getts oklara besked och dålig vägledning om vad som ska innefattas i skolbion och vad den ska stå för och göra. Det har inte heller givits några möjligheter att tala om att påverka övergripande beslut om filmpedagogiska frågor inom kommunen. Detta har i sin

⁴¹ Ansökan om ..., s. 4

⁴² Ansökan om ..., s. 4

⁴³ En parentes i sammanhanget att nu under sommaren 2004 sökte Hällefors kommun (Örebro län) en filmpedagog som skulle arbeta på heltid. Hällefors är en betydligt mindre ort än Örebro.

tur resulterat i oklara strategier för utvecklingen och svårighet att påverka övergripande beslut.

Fokus för arbetet har därför legat på det som handfast kunnat utarbetas i form av visningar och tillfällig undervisning (förutom informationstillfällen och svara på e-post och telefonfunderingar.) Alltså inget långsiktigt arbete utan dag för dag-planering. Projektledaren hamnade därför i ett mellanläge; hon var varken den som utförde arbetet (det gjorde skolorna) eller den som beslutade något av betydelse. Funktionen har i stället varit att verka som ett mellanled för att ta upp skolornas samlade intresse och försöka få till förändringar på övergripande nivå. Kontakten med skolorna får anses ha fungerat godkänt även om resurserna inte räckt till; försöken att påverka uppåt har väl resulterat i noll trots kontinuerliga och varierade insatser.

Vad som har saknats i verksamheten är framför allt ”skapande”, vilket är en viktig faktor om resurserna finns – här finns mycket att hämta! Agenda M, medieverkstad, förhandsvisningar, universitetet – ”film som uttrycksmedel”, filmkunskap, samarbete med andra kulturinstanser, och befästa film- och mediepedagogik. Splittrad, många håller i trådarna. Skolbion utan skriftligt underlag. Peng- och personaxlbrist, samt brist på struktur och ledning. Vad ska skolbion göra? Vilken är skolbions roll i relation till annat utbud. Vem ska driva frågan (över projektledarens huvud). Många smällar, omorganisationer och nya chefer. Vilja men inga pengar och ingen struktur förutom visningarna. Nätverk fungera bättre, kommunal skivelse över verksamhet, policy för skolbion (kommunövergripande och Roxy), lokala arbetsplaner för skolbio och filmpedagogik är önskvärt. Men hur då? Vilken framtid har skolbion i Örebro, driven av kommunen?

I dagsläget kan väl skolbion sägas föra en tämligen säker existens, på så sätt att visningsverksamheten inte är hotad på något sätt. Dock blir det inte mycket till pedagogisk verksamhet utan en centralt placerad filmpedagog. Sedan Kulturskolan fått en chef finns dock en viss ljusning. Under våren 2003 var dock Kulturskolan i ett mycket bekymmersamt läge, och man tvingades reducera sin budget med en tredjedel, varför ingenting kunde göras åt en eventuellt filmpedagogstjänst just då. Idag förs ändå diskussioner om en mediastudio för skapande verksamhet, och en utredning pågår för att komma fram till hur filmen ska kunna bli det femte benet i Kulturskolans verksamhet. I vilken form allt detta eventuellt kommer att drivas, och hur skolbion kommer att se ut är dock svårt att säga något om nu, eftersom allting är under utredning, och ingenting är beslutat ännu.

11. Källor

Ansökan om stöd till lokal, filmkulturell verksamhet för barn och ungdom om ”Projekt Roxy – Film på bio för barn och ungdom i kommunal regi.”, daterad 31 oktober 1988.

”Ansökan om stöd till filmkulturellverksamhet för barn och ungdom i Örebro kommun”, daterad den 28 september 1999

”Roxy C4”

Verksamhetsdirektiv 2000-2002

Verksamhetsdirektiv 2000-2002, bilaga prioriterade områden år 2000

”Kultur för alla” Kulturpolitiskt program för Örebro kommun. Fastställt av kommunfullmäktige 2002-12-18

www.orebro.se/kulturskolan

”Redovisning av filmkulturell verksamhet för barn och ungdom” Diarienummer 99-10-22 LO 911, undertecknad Kent Larsson 2001-02-21 (delrapport)

Chefsrådsmöte 010312 om Roxy och framförallt skolbio (skolcheferna hade möte i Roxys källare).

000824

<http://www.sli.se/member2.asp?db=34>

<http://www.t.komforb.se/index.html>

www.sfi.se

Utbildningsdepartementets Pressmeddelande 2000-03-02

www.bioroxy.orebro.se

Bilaga I

Örebro, 031113

Hej!

Bio Roxy och Örebro kommun har bedrivit skolbio sedan 1989. På grund av svåra ekonomiska förhållanden var skolbioverksamheten begränsad under många år och en termin (vt-98) låg verksamheten på is.

Sedan 2000 har Bio Roxy och Kulturskolan mottagit finansiellt stöd för skolbioverksamheten från Svenska Filminstitutet för att åter få den i funktionellt bruk. Det finansiella statliga stödet upphörde i maj 2003 då kommunen skulle överta ekonomiskt ansvar.

Arbetet under dessa tre år ska dokumenteras och läggas fram i en rapport och där är det viktigt att du som lärare bidrar med dina åsikter om den gångna och pågående skolbioverksamheten. Det är därför för oss av högsta värde om du skulle vilja bidra genom att svara på frågorna i den bifogade enkäten.

Returnera enkäten till nedanstående adress eller faxa den till nedanstående nummer senast den 30 november 2003. (Vi är tacksamma för alla svar, även om inte alla frågor i enkäten besvarats.) Vid frågor kontakta undertecknad via e-post eller telefon.

Tack på förhand för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Anne Hammenroth
Filmpedagog/Projektledare för skolbio i Örebro kommun

Bio Roxy
Box 325 40
701 35 Örebro
E-post: anne.hammenroth.roxy@orebroll.se
Telefon: 019 – 21 60 92
Fax: 019 – 10 15 92

Bilaga 2

32 frågor om skolbion i Örebro kommun – utvärdering av skolbioverksamheten 2000-2003

1. Hur många gånger/termin har du besökt skolbion med klasser?
2. Har du någon gång beställt en egen visning av en film utanför programmet?
3. Har antalet skolbiobesök ökat/minskat/varit oförändrat från och med hösten 2000?
4. Om antalet besök har förändrats, vad är orsaken?

Priset

Filmval

Kände inte till skolbion innan

De reviderade ämnesplanerna (gäller gymnasiet)

Annat, nämligen _____

5. Har ni på er skola en filmpedagogisk plan (eller mediepedagogisk)?
6. Har du varit ansvarig för skolbiofrågor på din skola?
7. Vid ja på fråga 6, hur många gånger (uppskattningsvis) har du nyttjat förmånen att besöka Bio Roxys offentliga visningar gratis?
8. Vid ja på fråga 6, hur vill du att Bio Roxy håller kontakten med dig, samt hur vill du få information om skolbion?

Möten

E-post

Hemsidan

Brevutskick

Övrigt, nämligen _____

9. Vid nej på fråga 6, vet du vem som är skolbioansvarig/ombud på er skola?
10. Har du besökt någon av de anordnade förhandsvisningarna?
11. Vid ja på fråga 10, har du synpunkter på arrangerandet av förhandsvisningar (till exempel antal/läsår, platstillgång och ordning vid visningstillfällena)?

12. Hur vill du få information om visningar och kurser?

Tryckt blad/häfte

Hemsidan

E-postutskick

Annat, nämligen _____

13. Vad önskar du information om?

Visningar

Festivaler

Arrangemang

Undervisning

Bio Roxys övriga verksamhet

Övrigt, nämligen _____

14. Har du då du kontaktat Bio Roxy via e-post och/eller telefon fått önskad hjälp med till exempel information om visningar och/eller undervisningsfrågor?

15. Vid nej på fråga 14, när har du inte fått den hjälp du behövt?

16. Har du någon gång beställt kursverksamhet från Bio Roxy?

17. Vid ja, hur har den fungerat?

18. Om kursverksamhet önskas vill du då ha erbjudande om färdigt kurspaket eller vill du ha skräddarsydda kurser efter eget behov?

19. Hur har visningstillfällena fungerat (till exempel filmkvalitet, tider, betalning)?

20. Har Bio Roxys önskade ordningsregler följts vid visningarna?

21. Vid nej på fråga 20, vad har inte följts? Hur skulle de kunna följas? Vem ska se till att de följs? Har du ytterligare förslag och önskemål på och/eller om ordningsregler?

22. Hur har administrationen runt visningarna fungerat (till exempel bokning, bokningsbekräftelse, fakturering)?

23. Har du synpunkter på val av film i det fasta programmet?

24. Har du fått platser till filmer i det fasta programmet du ville se?

25. Har du haft önskemål om filmer till det fasta programmet? I sådant fall ha önskemålen tillgodosetts?

26. Hur ha uppföljande undervisning fungerat?

27. Vilket uppföljande arbete har gjorts?

Temaarbeten

Samtal

Undervisning i filmkunskap

Annat, nämligen _____

28. I relation till vilka ämnen har skolbiovisningarna besökts?

Bilaga 3

15 april 2003 10.43

Örebro 2003-02-12

Till kommunfullmäktige

Interpellation

Till Kultur- och medborgarnämndens ordförande Jonny Andersson

Beträffande skolbioverksamheten.

Varje dag går 50 000 personer på bio, det blir 350 000 besök i veckan i Sverige. Därtill kommer filmtittande på video och TV. Skolbioverksamheten i Örebro har 20 000 besökare per år. Detta är fantastiskt bra och detta är en idag viktig och väl fungerande verksamhet.

I kursplanen för grundskolan som började tillämpas hösten 2000 jämföras film och video med skönlitteratur och teater. Jag tror inte det finns en enda ungdom som inte är intresserad av film. Filmens språk är något man känner igen och förstår. Filmen kan dock liksom det skrivna ordet vara manipulativt, att lära sig förstå och genomskåda detta är oerhört viktigt.

I det nya kulturpolitiska programmet betonas vikten av kultur som når barn och ungdomar. Detta gör filmverksamheten det är även en verksamhet som når rakt över alla kulturgränser, religionstillhörigheter och könstillhörighet.

I Örebro har det sedan 1989 funnits skolbioverksamhet. Administrationen, beställningen av filmerna, kontakterna med lärare och skolan, bokning och samordning med lokalen så att det inte krockar, att leda och förklara tittandet, allt detta sköts av en "halv person".

Jag vill ställa frågan till Jonny Andersson:

- Vad kommer du att göra för att denna så viktiga verksamhet ska säkras i det så kärva ekonomiska läget?

Titti Geisler

Moderata Samlingspartiet

15 april 2003 10.48

20030228

Svar på interpellation angående skolbioverksamheten

Titti Geisler har i en interpellation till mig ställt följande fråga:

Vad kommer du att göra för att denna så viktiga verksamhet ska säkras i det så kärva ekonomiska läget?

När jag skriver mitt svar den 28 februari har den nya Kultur- och medborgarnämnden precis fått besked om hur mycket pengar det finns. För två dagar sedan fastställdes ramen för vår verksamhet – och det ser kärvt ut. Titti Geisler och jag sitter i samma nämnd så vi får fortsätta diskussionen där. Idag vet varken hon eller jag särskilt mycket om vad som ”ska säkras” eller vad som är möjligt att göra. Det vore felaktigt att göra några ”säkra” utfästelser. Så min ”göra-lista” får bli just några ”göra-förslag”. Vi ska:

1. Granska och analysera varje budgetpost för att göra rätt prioriteringar
2. Prioritera utifrån det nya kulturpolitiska programmet. T ex barn och ungdomar ska prioriteras före vuxenverksamhet
3. Ta upp diskussioner på programnämnds nivå och med skol- och gymnasienämnder för att samverka kring skolbioverksamheten. Förskolor och skolor måste känna ett eget stort ansvar för kulturverksamhet.
4. Arbeta för att arbetet med film, media och skolbioverksamhet prioriteras i den skolplan som ska arbetas fram
5. Samverka med Film i Örebro län
6. Söka de bidrag som finns att söka från Svenska Filminstitutet
7. Samverka i nämndarbetet för att – om möjligt - säkra en fortsatt skolbioverksamhet.

Argument för en fortsatt skolbioverksamhet:

För det första finns det en solid grund för min ”göra-lista” i den värdegrund som kommunfullmäktige uttryckt i programmen Medborgarnas Örebro, Livslångt lärande och det Kulturpolitiska programmet. Kommunfullmäktige har beslutat att kultur ska vara en kraft eller ett verktyg när det gäller att förändra samhället. Med kulturen som hävstång kan vi pröva det bestående, kritiskt granska och ifrågasätta makten, politiken, det offentliga livet och de kommersiella krafterna. Kulturen har en viktig uppgift när det gäller yttrandefrihet och allas möjlighet att delta i samhällsdebatten. Den stärker vår självtillit, inlevelseförmåga och medvetenhet. Kulturen utgör en motkraft till de tendenser till våld och känslökyla som en del av det kommersiella utbudet av underhållning innehåller.

Filmen är väl den kulturform som direkt kan nå alla barn och ungdomar. Det här talar för att just skolbioverksamheten behövs för att noggrant följa och kritiskt granska filmens form och innehåll.

För det andra finns det stöd i vår egen historia. Bio Roxy bedriver skolbioverksamhet för alla skolor i Örebro kommun. Alla skolbiofilmer i det fasta programmet kostar endast 5 kr per person! För många lärare är skolbio en självklarhet och många barn och ungdomar i kommunen har redan undervisning i film. För flera lärare är dock inte undervisning om film så enkelt eftersom de själva inte har fått utbildning i rörlig bild. För att hjälpa kommunens alla lärare har Kulturskolan och Bio Roxy anställt en filmpedagog som finns tillhands för information om skolbiovisningar, kursverksamhet och hur man kan använda och undervisa film i skolan.

För det tredje finns kraftfulla skrivningar i läroplaner och kursplaner.

Skolan har enligt läroplaner och kursplaner ett tydligt ansvar att ge barn och ungdomar förutsättningar för att bli delaktiga i mediasamhället. Att medborgarna kan använda olika medier och har kunskap om mediernas roll i samhället är en fråga om yttrandefrihet och en förutsättning för demokrati. Därför är arbetet med film och medier en viktig uppgift i förskola och skola.

I de reviderade kursplanerna för grundskolan, som gäller från höstterminen 2000, har film lyfts fram på ett tydligare sätt än tidigare. Film ska finnas i skolan som en källa till kunskap, som ett verktyg för elevernas eget skapande och som konstform. Det här ger en tydlig signal till skolor och skolnämnder att tillsammans med Kultur- och medborgarnämnden skapa en bred samverkan för att stärka filmens plats i undervisningen. Arbetet med film och medier ska finnas med under hela utbildningen, från förskolan till gymnasieskolan.

Sammantaget gör jag bedömningen att de fyra skolnämnderna och gymnasienämnden blir de som i det långa loppet kommer att avgöra skolbioverksamhetens framtid. Filmen ska vara ett självklart inslag i förskolors och skolors lärprocesser. Det är en nödvändighet för skolbioverksamheten.

Johnny Andersson

Ordförande (S) i Kultur- och medborgarnämnden

Bilaga 4

Skolbiovisningar ht-00 till vt-03

Ht-00 Pris: 5kr, *50kr, **självkostnadspris			Mål visn.	Mål besök
Film	Visningar	Besök		
Underbara människor	7	452		
Prima Ballerina/Man kan alltid fiska	2	99		
Get Real	5	378		
Romeo + Julia	4	475		
American Beauty	7	844		
Sånger från andra våningen*	2	80		
Nya vänner	5	152		
Boys don't cry	6	546		
Järnjätten	3	234		
Tjejsnack och killsnack	2	130		
Dur och moll**	1	60		
Före Stormen**	1	60		
Livet är underbart**	1	120		
	46	3630	45	5000
Vt-01 Pris: 5 kr. **=självkostnadspris				
Film	Visningar	Besök		
Den bästa sommaren	2	224		
Före stormen	6	566		
Hjälp jag är en fisk (sv tal)	5	487		
Dogma	2	84		
Flickor, stjärnor och leksaker	2	107		
O, brother where art thou	8	802		
Vingar av glas	35	4462		
Allt börjar idag	2	195		
Trollkarlen från oz	1	109		
Örnar, björnar och en hund	2	177		
Atman	2	212		
Flykten från hönsgården (sv tal)	4	531		
Snatch	3	351		
Det femte elementet**	1	120		
Schindler's List**	1	120		
Före stormen**	1	120		
	77	8667	45	5000
Ht-01 Pris: 5kr, **=självkostnadspris				
Film	Visningar	Besök		
Den bästa sommaren	4	278		
Linnea & Lisa	2	23		
Det nya landet	14	1729		
Pelle Svanslös och den... (text)	4	517		
Frequency	4	462		
Billy Elliot	19	2489		
Var är bus-Alfons?	1	127		
Traffic	7	905		
Kjesarens nya stil (sv tal)	3	356		
American History X	7	869		
Maskernas kung	4	478		
Lucky people... **	1	120		
Crouching Tiger, Hidden Dragon**	1	60		
	71	8413	68	7500

Vt-02, Pris: 5kr, **=självkostnadspris

Film	Visningar	Besök		
Känd från TV	6	609		
Spring Lola	4	482		
Kalle Tiger & Co	3	364		
Moulin Rouge	15	1968		
Shrek (sv tal)	10	1274		
Shrek (eng tal)	3	396		
Amelie från Montmartre	12	1564		
Diktatorn	3	387		
Det finns bara en Jimmy Grimble	12	1476		
Schindler's List**	1	140		
Italienska för nybörjare**	3	360		
	72	9020	68	7500

Ht-02, Pris: 5kr, **= självkostnadspris, ***= gratis

Film	Visningar	Besök		
Den osynlige	9	954		
Stand by me	7	857		
Bortom tystnaden	6	807		
Ingenmansland	8	1058		
Lyllo & Zorba	6	663		
Livets tåg	15	1897		
Ice Age (sv tal)	18	2350		
American History X**	1	130		
The Others	8	993		
Markurells i Wadköping***	1	20		
	79	9729	90	10000

Vt-03, Pris: 5kr, **= självkostnadspris

Film	Visningar	Besök		
Last Days	1	75		
Ön i Fågelgatan	5	658		
Sommardåd	4	548		
Spirit - hästen från vildmarken (sv tal)	10	1199		
Lilja 4-ever	16	2105		
Bäst i Sverige (text)	28	3573		
Lilo & Stitch (sv tal)	9	1169		
Löften/Möte med ondskan	4	437		
Antonias resa	4	542		
Den enfaldige mördaren**	1	130		
	82	10436	90	10000

Bilaga 5

32 frågor om skolbion i Örebro kommun – utvärdering av skolbioverksamheten 2000-2003

1. Hur många gånger/termin har du besökt skolbion med klasser?

Ingen 4

1 39

1-2 11

2 26

2-3 6

3 3

4-4 1

sett alla 1 (liten grupp)

Kommentar: 91 svar, 76 svar 1-2 ggr

2. Har du någon gång beställt en egen visning av en film utanför programmet?

Nej 65

Ja 18

Kommentar: 83 svar

3. Har antalet skolbiobesök ökat/minskat/varit oförändrat från och med hösten 2000?

Ökat 22

Minskat 7

Oförändrat 45

Kommentar: 74 svar, fråga eventuellt felställd, eller?

4. Om antalet besök har förändrats, vad är orsaken?

Priset 11

Filmval 17

Kände inte till skolbion innan 3

De reviderade ämnesplanerna (gäller gymnasiet) 4

Annat, nämligen _____

Ej tid, för lite personal, filmer ej passat, omöjligt att få fntider, tillgänglighet, ej beställt i tid, ej passande restider, skolans pengar minskat, för få filmer för små barn, ålder, bra utbud av film, nytt ämne i skolan ”liv & lust”, nytt arbetssätt, bra pris, bra tid, 2 st fullbokat, utsålt, mer intresse, kulturbusskortet

Kommentar: 35 svar, observera alternativ fyra, fel fråga, rev gällde ju grundskolan, trots det 4 st!

5. Har ni på er skola en filmpedagogisk plan (eller mediepedagogisk)?

Nej 76 (ej film, men IT-pedagogisk, ej på papper)

Ja 5 (1 st för Filmstadens visningar – små barn)

Vet ej 1

Ingår i sv. 1

Kommentar: viktigt – varför går de på filmvisningar?

6. Har du varit ansvarig för skolbiofrågor på din skola?

Ja 24
Nej 55
Turas om 1

Kommentar: 80 svar, bättre kontakter! 24st – hur många är det på listan?

7. Vid ja på fråga 6, hur många gånger (uppskattningsvis) har du nyttjat förmånen att besöka Bio Roxys offentliga visningar gratis?

Ingen 13 (2 st visste ej om det)

Ja 15 (varje, 3-4ggr, 2 trots inte ansvarig!, 5 st 1 gång, 3-4, 2 ggr, 5, 6-7, 75% av visningarna, 1/månad, 1 par ggr)

Kommentar: 28 svar, 24 st fråga 6 + 2=26?

8. Vid ja på fråga 6, hur vill du att Bio Roxy håller kontakten med dig, samt hur vill du få information om skolbion?

Möten 7
E-post 18
Hemsidan 7
Brevutskick 27 (1 st – behövs ej om mejl fungerar)
Övrigt, nämligen _____

Förhandsvisningar

Kommentar: 59 (fler förslag/person)

9. Vid nej på fråga 6, vet du vem som är skobioansvarig/ombud på er skola?

Nej 31 (2 vet ej men föreslår namn, ej för Roxy – Filmstaden små barn)

Har ingen 8

Ja 16

Behövs ej 1

Kommentar: 56 svar

10. Har du besökt någon av de anordnade förhandsvisningarna?

Nej 66

Ja 21

Kommentar: 87 svar

11. Vid ja på fråga 10, har du synpunkter på arrangerandet av förhandsvisningar (till exempel antal/läsår, platstillgång och ordning vid visningstillfällena)?

Tidsbrist, Lilja, bra, mer info, gärna fler, bra, vet för lite, bra, mkt bra, fler, förtroende för Roxys kompetens, skulle vara bra med 1/läsår, bra

Kommentar: Fler förhandsvisningar, obs! vad hände vid filmfesten?

12. Hur vill du få information om visningar och kurser?

Tryckt blad/häfte 68

Hemsidan 13

E-postutskick 39

Annat, nämligen _____

Annonser i tidningar om kurser (så skulle det komma fler!?), post till skolan, info om filmer

Kommentar: Flera kryss/person -> uppgifter lämnas till Roxy

13. Vad önskar du information om?

Visningar 81

Festivaler 39

Arrangemang 57

Undervisning 62

Bio Roxys övriga verksamhet 39

Övrigt, nämligen _____

Bio för förskola, filmer för små barn, korta barnfilmer

Kommentar: flera alternativ kryssade/person -> uppgifter lämnas till Roxy

14. Har du då du kontaktat Bio Roxy via e-post och/eller telefon fått önskad hjälp med till exempel information om visningar och/eller undervisningsfrågor?

Ja 70 (2 st upptaget, tack till Kjell angående Hero)

Nej 4

Vet ej 1

Kommentar: 75 svar

15. Vid nej på fråga 14, när har du inte fått den hjälp du behövt?

2 st ej behövt, 1 st upptaget, bokningen försvann

Kommentar: bra!

16. Har du någon gång beställt kursverksamhet från Bio Roxy?

Nej 74 (nej men deltagit i kurs i filmkunskap, inte till skolan men deltagit i kurs på Roxy)

Ja 10 (fyra år sedan, kortkurs 1-2 dagar i augusti)

Kommentar: 84 svar

17. Vid ja, hur har den fungerat?

Bra 13 (obs! några nej som har gått andra kurser på Roxy skriver att den var bra)

Kommentar: bra!

18. Om kursverksamhet önskas vill du då ha erbjudande om färdigt kurspaket eller vill du ha skraddarsydd kurs efter eget behov?

Båda 15
Vet ej 7
Önskar ej 1
Färdiga 11 (men flexibla)
Spelar ingen roll 4
Skraddarsydd 7 (barnet i am. film, ungdomsfilm)
Beroende av behoven 1

Kommentar: 46 svar (slutsats?)

19. Hur har visningstillfällena fungerat (till exempel filmkvalitet, tider, betalning)?

Bra 71
Vet ej 3
Ok 3
Men: Betalning krånglig, kaos vid betalning, överbokat, eleverna utspridda i salongen, oftast, sist dåligt, bättre sista året, dubbelbokning, avbrott i filmen, fått säga till om hörslinga, faktura dröjer för länge, konstigt att ni inte tar mynt – ska vi gå till banken och växla innan?

Kommentar: 77 svar (klart godkänt!)

20. Har Bio Roxys önskade ordningsregler följts vid visningarna?

Ja 62
Vet ej 2
Vilka? 2
Oftast 5
Inte helt 4
5 st 1 gång dåligt (t.ex. Hero), Ok, Inte av alla, man i salongen stank sprit, 3 st godisförbudet svårt att hålla efter, snack i salongen, 2 st bra att ni har dem/är tydliga, ja tyvärr tycker det är dumt med popcornförbud, nej vid ett tillfälle bedrövligt invandrare från Alnängsskolan skrek i mobiltelefon, under Elina var utvecklingsstörda från Adolfsberg störande ordna egna visningar för dem

Kommentar: 75 svar, godkänt

21. Vid nej på fråga 20, vad har inte följts? Hur skulle de kunna följas? Vem ska se till att de följs? Har du ytterligare förslag och önskemål på och/eller om ordningsregler?

Godis 3
Prat, klasser spridda

Lärare ta ansvar 6
Personal 2
Filmstuderande 1

Klara regler när man bokar 1

Vuxna på plats, anslag vi ingången, omöjligt, låt biobesöket vara något extra (ang. popcorn)

Kommentar: Lärare främst...

22. Hur har administrationen runt visningarna fungerat (till exempel bokning, bokningsbekräftelse, fakturering)?

Bra/ja 82

Svårt via telefon (3st), boka via nätet?, uppbokat snabbt, föredrar kontant betalning, tydligare bokningsbekräftelse (via e-post?), nästa alltid, arbetslagsbeteckning på faktura, sena fakturor, vet ej

Kommentar: Bra! -> uppgift lämnas till Roxy

23. Har du synpunkter på val av film i det fasta programmet?

Bra film/urval 20

Nöjd 4

Nej 22 (fler nej följs upp av: bra film, variation)

Nja 1 (teman)

? 1

Fler visningar av populära filmer, variation på tema (många dystra filmer nu), fler valmöjligheter filmer visningsdagar tider/dag, Lindgren-filmer, Anders & Sören-filmer, svensk film (4 st), mer påverkan, fler för yngre, fler för förskolan, blandat för alla åldrar, nyare filmer för 7-10 år, textade filmer (3 st), kortare filmer för förskola (3 st), träff med sv/so lärare för att diskutera val av filmer, fler filmer ålder 7-9, independent filmer, fler till högstadiet, för svåra filmer t.ex. högstadiet fattade inte Hero.

Kommentar: 48 svar, mer film över huvud taget, -> uppgift lämnas till Roxy

24. Har du fått platser till filmer i det fasta programmet du ville se?

Ja 57

Om man är snabb2

Snabbt uppbokat 4

Nästan el inte alltid/oftast 14

Nej 6

Men, ordnat extravisningar 4

Men, andra bra filmer 1

? 1

Kommentar: ok

25. Har du haft önskemål om filmer till det fasta programmet? I sådant fall ha önskemålen tillgodosetts?

Nej/- 45 (2 st bra idé, ej tänkt på)

Ja 5

? 1

Kommentar: 51 svar, bra

26. Hur har uppföljande undervisning fungerat?

Bra (ok) 47

Olika 3

Dåligt 1

Vet ej 3

Vill ha diskussionsfrågor, 6 st filmhandledning bra, egna kunskaper behövs bättras på, beroende av film, beror på lärare

Kommentar: 54 svar, godkänt, men önskemål

27. Vilket uppföljande arbete har gjorts?

Mina förslag: Temaarbeten 29

Samtal 71

Undervisning i filmkunskap 17

Annat, nämligen _____

Egna förslag: Skrivuppgift 13

Etiska rollspel 2

Teater, social träning, inget speciellt, bilder, grupparbete, bild, texter, jämförelse bok-film

Kommentar: flera alternativ/svar, bra egna förslag, fortfarande ”samtal” som dominerar

28. I relation till vilka ämnen har skolbiovisningarna besökts?

Svenska 46

So 21

Sh (sambhällskunskap?) 14

Engelska 14

Relationer 5

Filmkunskap 4

Media 4

Historia 4

Tyska 4

Alla 4

Social kunskap/träning 3

Sv2 3

Rörlig bild 2

Religion 2

Ämnesövergripande 2

Franska 2

Etik 2

Biologi 2

Inga 2

Nöje 2

Följande 1 på varje

Psykologi, Psykiatri, Omvårdnad, Social verksamhet, Historisk belysning

Estetisk verksamhet, Bild, Dans, Musik, Kulturhistoria, Nutida konst

Livkunskap, Hälsa, Idrott, Liv & lust, No

Spanska, Språk, Sverigekunskap, Språkträning, Yrkeslära, Allmänbildning

Värdegrundsfrågor, Livsfrågor

?

Kommentar: Flera alternativ/svar, en del svar gäller skolämne andra svar delmoment inom skolämne/kurs, bra bredd på vad skolbiofilmerna används till, dock mycket svenska och so, positivt engelska, bild negativt

29. Vilken filmpedagogisk hjälp anser du dig behöva (borträknat visningar)?

Tips på diskussionsfrågor/efterarbete 15*

+ handledningar är bra 12*

Föreläsningar (ev med elever)/kurser 6

+ specificerat analys 3 (samt filmhistoria, teknik)

Bakgrundsfakta/info om filmen 5

Vet ej 4

Ingen/behöver ej 3

Video med filmklipp 2

Infokvällar om teman, översiktsprogram med tema, förslag på undervisning, film kopplat till undervisning, info om bra material, ?, vad finns?

Kommentar: 50 svar, * obs! var gränsen går mellan dessa svar är osäkert – framgår ej stundom vilka som använder och tycker det är bra, eller om det efterfrågas

30. Har du någon gång nyttjat det regionala resurscentrals (Film i Örebro läns) film- och mediepedagogiska verksamhet (visningar, föreläsningar och/eller kursverksamhet) eller andra till exempel IT-Media (före detta AV-Centralen), personal på den egna skolan, personal/lärare från Örebro universitet?

Ja 23 (endast fåtal följer upp med vad)

It-Media 18

Film i Ö-o län 3

Personal från universitetet 2

Föreläsning (vissa ej var) 6

Personal på den egna skolan 2

Förstår ej frågan 2

Nej 31 (obs ett par dock endast film lånat från it-media, ändå svar ”nej”)

Kommentar: ?

31. Hur har responsen varit från eleverna om skolbiovisningar och filmpedagogik (även den som ni själva bedrivit på skolan)?

Mycket bra/mkt populärt/utmärkt 10

Bra/populärt/positivt 62

Kul med biograf/gillar film 5

Dock: ser inte alltid samband mellan visningar och undervisning, fler för små barn, aktiva diskussioner, filmhandledningarna bra, ?

Kommentar: eleverna positiva

32. Har du önskemål inför kommande skolbiterminer eller synpunkter på något som inte har efterfrågats i denna enkät?

Nej 9 (ett par svar här "nöjda")

Förslag på film: Capriccosa, Mannen utan minne, Fem svarta höns, Ondskan, roliga filmer, Tati, äldre svenska filmer,

Frågor och svar på hemsidan, möten skolbioansvariga, vid tema veta vad vi kan erbjuda, ta del av tänkbara filmer, platsbrist, fler för yngre, fler filmer åk 4-6, fler gymnasiet, spansktalande, bra med lågt pris och ungdomsfilmer, givna platser, fortsatt som nu 5, fortsatt (bra) verksamhet 3, fler filmer att välja på, Livets tåg var bra, filmer som knyter an till teman i skolan för vissa årskurser, allt bra, svårt att veta när filmen går, rörigt schema, visningar flera tider 3, gärna även eftermiddag 2, fortbildning

Kommentar: fortsättning på filmönskemål och förslag på pedagogisk verksamhet, se tidigare frågor

Om du vill uppge gärna namn, skola och telefonnummer och/eller e-postadress så att vi kan kontakta dig om vi har ytterligare frågor, till exempel för ytterligare information om den undervisning som bedrivits på er skola.

Kommentar: Flera gjorde detta, ingen relevans för enkäten, utan kommer att lämnas till administrativ personal.

Om du vid någon fråga önskar utveckla svaret skriv gärna på ett löst papper och lämna med!

Kommentar: Ingen gjorde detta, någon ansåg att enkäten var utformad för skolvärlden endast (från förskola), någon tyckte enkäten var för lång.

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

ÖREBRO

Bio Roxy

Örebro kommun, Box 32540, 701 35 Örebro
www.bioroxy.orebro.se